

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

FUTBOL OKULUNDA EĞİTİM ALAN 14 YAŞINDAKİ SPORCULARIN
LİSANSLI FUTBOLCU OLABİLMELERİYLE İLGİLİ UMUTSUZLUK
DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ
(KARS İLİ ÖRNEĞİ)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

BURAK AKTAŞ

DANIŞMAN
DOÇ. DR. LEVENT TANYERİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

KARS, 2021

T.C.
KARS KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

Tezin Adı: Futbol Okulunda Eğitim Alan 14 Yaşındaki Sporcuların Lisanslı Futbolcu Olabilmeleriyle İlgili Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi

Öğrencinin Adı Soyadı: Burak AKTAŞ

Tez Teslim Tarihi: ... / ... / 2021

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

.....
Müdür V.

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmzalar

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Levent TANYERİ

Üye

.....

Üye

.....

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmayla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

Burak AKTAŞ

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans tezimin danışmanlığını üstlenen, ders ve yazım aşamasında yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Sayın Doç. Dr. Levent TANYERİ' ye, yüksek lisans yapmamda desteklerini esirgemeyen kıymetli hocam Barış YANARDAĞ'a, tezin yazımında yardımcı olan öğrenci arkadaşım Mehmet Ali AĞYOL' a, eğitim ve öğretim hayatım boyunca hiçbir zaman desteğini esirgemeyen eşim Dilek KORKMAZ AKTAŞ'a ve aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Burak AKTAŞ

ÖZET

**FUTBOL OKULUNDA EĞİTİM ALAN 14 YAŞINDAKİ SPORCULARIN
LİSANSLI FUTBOLCU OLABİLMELERİYLE İLGİLİ UMUTSUZLUK
DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ
(KARS İLİ ÖRNEĞİ)**

Burak AKTAŞ

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Doç. Dr. Levent TANYERİ

Temmuz 2021, 75 Sayfa

Bu araştırma ile Kars İli sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdüren sporcuların ilerleyen dönemlerde lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda duydukları umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yapılan araştırmanın evrenini Kars ili sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini alan 14 yaşındaki 180 genç sporcu oluşturmaktadır. Araştırma için toplanan veriler, Kars Fenerbahçe Futbol Okulu Koordinatörü ve futbol okulunda eğitimlerini sürdürmekte olan sporcu velilerinden izin alınarak elde edilmiştir. Futbol eğitimlerini sürdürmekte olan futbolcu adaylarına; Beck Umutsuzluk Ölçeğinden (BUÖ) oluşan anket formu, demografik özelliklerin belirlenmesi için kişisel bilgi formu, antrenör ve eğitimin içeriği, antrenman tesisleri ve futbol okulunda görev yapan çalışanlar ile ilgili sorulardan oluşan diğer anketler uygulanarak verdikleri cevaplar ile onların gelecekle ilgili bakış açıları belirlenmeye çalışılmıştır.

A.T. Beck, D. Lester ve L. Trexler tarafından geliştirilen ve özgün adı "Hopelessness Scale" olan Beck Umutsuzluk Ölçeği, bireyin geleceğe yönelik olumsuz

beklentilerini ölçen likert türü bir ölçektir. Ölçek 20 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin 11 tanesinde evet, 9 tanesinde ise hayır seçeneği 1 puan alır. Puan aralığı 0-20'dir. Alınan puan yüksek olduğunda bireydeki umutsuzluğun yüksek olduğu varsayılır. Ülkemizde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek ile ilgili ilk çalışma Seber (1991), geçerlik çalışması da Durak ve Palabıyıkoglu (1994) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada Beck Umutsuzluk Ölçeğine Göre Belirlenen Umutsuzluk Düzeyleri incelendiğinde minimum umutsuzluk düzeyi için 90 (yüzde 52), hafif umutsuzluk düzeyi için 60 (yüzde 34,5), orta umutsuzluk düzeyi için 22 (yüzde 13) ve şiddetli umutsuzluk düzeyi için 1 (yüzde 0,5) kişi belirlenmiştir.

Veri setine parametrik testlerin uygulanabilmesinin ön koşulu, verilerin normal dağılıma uygun olması için ölçeklerde yer alan ifadelerin aritmetik ortalamaları alınmış ve daha sonra en yaygın kullanılan normallik testlerinden Kolmogorov - Smirnov testi uygulanmıştır.

Beck umutsuzluk ölçeğinden aldığı puanlardan hesaplanan umutsuzluk düzeyi grupları dağılımı incelendiğinde kişinin umutsuzluk düzeyi ile yaşı ve futbol eğitimi aldığı yıl arasında bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Kişinin umutsuzluk düzeyi ile anne ve babanın eğitim seviyesi arasında bir ilişki olmadığı ancak umutsuzluk düzeyinin tek değişkenden etkilendiği görülmüştür. Aile durumuna göre anne sağ - baba ölü değişkeni ile Beck Umutsuzluk Ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($P < 0,05$).

Antrenör ve Eğitim Anketinin Değerlendirilmesi sonrasında; Antrenörün konu bilgisinin (yüzde 84,4), derse hâkimiyetinin (yüzde 87,3) ve iletişim becerilerinin yeterli olduğu (yüzde 88,4) oyuncuların gelişim göstermesi için çaba sarf ettiği (yüzde 91,9) güler yüzlü ve pozitif yaklaşım sergilediği (yüzde 88,5) görülmüştür.

Antrenmanların dönem başındaki beklentilerini karşıladığı (yüzde 82) antrenmanların sportif anlamda kaliteli geçtiği (yüzde 86,1) ve içerik çeşitliliğinin yeterli olduğu (yüzde 82,6) görülmüştür.

Antrenman tesislerinin temiz (yüzde 69,4), tesisin aydınlatmalarının yeterli (yüzde 77,4), antrenman faaliyetlerinin yapıldığı gün ve saat sayısının uygun olduğu (yüzde 77,4), kullanılan ekipmanın yeterli (yüzde 76,3), kullanılan tesisin antrenman yapılmasına uygun olduğu (yüzde 85) ve antrenmana ayrılan sürenin (yüzde 82,7) yeterli olduğu görülmüştür.

Örneklem grubuna eğitim veren kadroların ve eğitim sunulan tesislerin yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelime: Futbol, Umutsuzluk, Antrenman

ABSTRACT

Determining the hopelessness levels of 14-year-old athletes who are trained in football school about being licensed football players.

(EXAMPLE OF KARS PROVINCE)

Burak AKTAŞ

Physical Education and Sports Department

Assoc. Dr. Levent TANYERİ

July 2021, 75 Pages

This research, it is aimed to determine the level of hopelessness of the athletes who continue their football education in Fenerbahçe Football School, which carries out its activities within Kars province, to become licensed football players in the future. The population of the research consists of 180 young athletes at the age of 14 who receive their football training in Kars Fenerbahçe Football School, which operates in the Kars Province. The data for the research was collected with the permission of the Kars Fenerbahçe Football School Coordinator and the parents of the athletes who train at the football school. A questionnaire consisting of the Beck Hopelessness Scale (BHS), a personal information form to determine demographic characteristics, other questionnaires consisting of questions about the trainer and the content of the training, training facilities and employees working at the football school were applied to the football player candidates who are continuing their football training to determine their answers and their perspectives on the future.

Beck Hopelessness Scale, which was developed by Beck, D. Lester and L. Trexler and originally called "Hopelessness Scale", is a Likert type scale that measures the negative expectations of the individual for the future. The scale consists of 20 items. gets points. The score range is 0-20. When the score is high, it is assumed that the hopelessness in the individual is high. Validity and reliability study has been done in our country. The first study on the scale was conducted by Seber (1991), and the validity study was conducted by Durak and Palabıyıkoglu (1994).When the hopelessness levels determined according to the Beck Hopelessness Scale were

VIII

examined, 90 (52%) people for the minimum hopelessness level, 60 (34.5 %) people for the mild hopelessness level, 22 (13 %) people for the moderate hopelessness level, and 1 (0.5 %) person for the severe hopelessness level were determined.

The prerequisite for the application of parametric tests to the data set is that the averages in the scales are taken to ensure that the data are suitable for normal distribution, and then the Kolmogorov-Smirnov test, which is one of the most widely used normality tests, was applied.

When the range of hopelessness level groups calculated from the scores obtained from the Beck Hopelessness Scale is examined, it is seen that there is no relationship between the hopelessness level of the person and their age and the year they received football education.

It is seen that there is no correlation between the level of the hopelessness of the person and the education level of the parents, but the level of hopelessness is affected by a single variable. According to family status, it was determined that there was a statistically significant difference between the mother alive - father dead variable and Beck hopelessness scale.

After the evaluation of the Trainer and Training questionnaire; It was seen that the coach's knowledge of the subject (84.4%), his command of the lesson (87.3%) and communication skills were sufficient (88.4%) and it was also seen he made an effort for the development of the players (91.9%) and showed a positive approach (88.5%).

It was observed that the training met the expectations of young athletes at the beginning of the term (82%), the training was of high quality in terms of sports (86.1%) and the content variety was sufficient (82.6%).

It was found the training facilities clean (69.4%), the lighting of the facility sufficient (77.4%), the number of days and hours of the training activities appropriate (77.4%), the equipment used enough (76.3%), the facility used is suitable for training (85%) and the time allocated to training (82.7%) to be sufficient.

It has been determined that the staff providing training to the sample group and the facilities providing training are at a sufficient level.

Key Words: Football, Hopelessness, Training, Beck Hopelessness Scale (BHS), Kolmogorov – Smirnov Test

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT	VII
TABLolar LİSTESİ.....	XI
KISALTMALAR	XIII
SEMBOLLER	XIV
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Spor	6
2.1.1. Çocuk ve Spor.....	7
2.2. Futbol.....	8
2.2.1 Tarihsel Gelişimi.....	9
2.2.2 Dünyadaki Gelişimi	10
2.2.3. Türkiye’deki Gelişimi.....	11
2.2.4. Futbolcularda Bulunması Gereken Özellikler	12
2.3. Antrenör.....	12
2.3.1. Antrenörün Özellikleri.....	13
2.3.2. Antrenörün Görevleri.....	13
2.3.3 Antrenörlerin Türkiye’de Aldığı Futbol Eğitimleri.....	15
2.4. Eğitim	16
2.4.1. Spor Eğitimi.....	16
2.4.2. Futbol Eğitimi	17
2.4.3. Genç Futbolcular ve Öğrenme	18
2.4.4. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler:	19
2.5. Çocuk ve Gelişim	19
2.6. Umutsuzluk	20
2.6.1. Umutsuzluk Belirtileri	21
2.6.2 Umutsuzluğun Nedenleri	23
2.6.3. Umutsuzluk ve Spor İlişkisi.....	23
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	25
4. BULGULAR.....	27

TARTIşMA VE SONUÇ.....	42
ÖNERİLER	48
KAYNAKLAR	49
EKLER.....	55

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Yaşına Göre Umutsuzluk Düzeyleri.....	27
--	-----------

Tablo 2. Katılımcıların Futbol Eğitim Yılına Göre Umutsuzluk Düzeyleri.....	27
Tablo 3. Katılımcıların Aile Durumuna Göre Umutsuzluk Sonuçları	28
Tablo 4. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Düzeyi 'ne Göre Umutsuzluk Sonuçları	28
Tablo 5. Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyi 'ne Göre Umutsuzluk Sonuçları.....	29
Tablo 6. Katılımcıların Kardeş Sayısı'na Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları.....	30
Tablo 7. Katılımcıların Ailede Sizden Başka Sporla Uğraşan Var mı Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları	30
Tablo 8. Katılımcıların Probleminizi Kiminle Paylaşırsınız Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları	31
Tablo 9. Katılımcıların Örnek Aldığınız Futbolcu Var mı Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları	32
Tablo 10. Katılımcıların Örnek Aldığınız Futbolcuyu Seçme Nedeniniz Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları	32
Tablo 11. Katılımcıların Antrenörden Gereken İlgi ve Alakayı Görüyor musunuz Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları	33
Tablo 12. Katılımcıların Sizce Gelecekte Önemli Şey Nedir Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları	33
Tablo 13. Antrenmanlar Dönem Başındaki Beklentimi Karşılıyor mu?	34
Tablo 14. Antrenmanlar Sportif Anlamda Kaliteli Geçmektedir	34
Tablo 15. Antrenmanların içeriğinin Çeşitliliği Yeterlidir.....	35
Tablo 16. Antrenörün Konu Bilgisi Yeterlidir	35
Tablo 17. Antrenörün Derse Hâkimiyeti Yeterlidir	36
Tablo 18. Antrenörün İletişim Becerileri Yeterlidir.....	36
Tablo 19. Antrenör Oyuncuların Gelişim Göstermesi İçin Çaba Sarf Eder.....	37
Tablo 20. Antrenörün Güler Yüzlü ve Pozitifliği.....	38
Tablo 21. Antrenman Tesisi/Sahanın Temizliği.....	38
Tablo 22. Antrenmanın Yapıldığı Tesisin Aydınlatılmasının Yeterliliği.....	39
Tablo 23. Antrenman Faaliyetlerinin Yapıldığı Gün ve Saat Sayısının Uygunluğu .	39
Tablo 24. Kullanılan Tesisteki Ekipmanın Antrenman Yapılabilmesi İçin Yeterliliği	40
Tablo 25. Kullanılan Tesisin Antrenman Yapılmasına Uygunluğu	40

Tablo 26. Antrenman Yapılabilmesi İçin Tesiste Ayrılan Sürenin Yeterliliği..... 41

KISALTMALAR

FIFA	: FEDERATION INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION
MÖ	: MİLATTAN ÖNCE

XIV

MS	: MİLATTAN SONRA
PRO	: PROFESYONEL
SMS	: SHORT MESSAGE SERVICE
TFF	: TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU
TSK	: TÜRK SPOR KURUMU
UEFA	: UNION OF EUROPEAN FOOTBALL ASSOCIATIONS
USA	: UNITED STATES OF AMERICA
UZM	: UZMAN
VB	: VE BENZERİ
VD	: VE DİĞERLERİ
YY	: YÜZYIL

SEMBOLLER

Büyüktür : >

Frekans : (n)
Küçüktür : <
Yüzde : %

1. GİRİŞ

Bu araştırma ile Kars ili sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının ilerleyen dönemlerde lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda duydukları umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Kars ilinde Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının ilerleyen dönemlerde lisanslı futbolcu olabilmeleri ile ilgili taşıdıkları umutsuzluk tespit edilmeye çalışılacaktır. Elde edilecek bulgular ve geliştirilecek önerilerle Kars ilinde futbolun gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Spor tek başına veya toplu olarak yapılan, kendine özgü kuralları olan genelinde bir yarışmaya dayanan bedensel ve zihinsel yetilerin gelişimini sağlayan eğitici ve eğlendirici uğraştır. Spor, ferdin doğal çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zaman olacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, topluluğu bütünleştirici psikolojiyi ve bedeni geliştiren rekabetçi, işbirlikçi ve kültürel bir olgudur.(Kılıcıgil 1985).

Futbol geçmişten günümüze neredeyse tüm dünyada pek çok sporcu tarafından oynanan, yeryüzündeki popüler spor dallarından biri haline gelmiştir. On birer oyuncudan oluşan ve iki ayrı takım arasında kendine özgü kuralları olan bir takım oyunudur diyebiliriz.

Günümüzde sportif başarıyı yükseltmek için fiziksel kapasitenin tek başına yeterli olmadığı bilinmektedir. Sporcuların içinde bulundukları psikolojik durum en az fiziksel kapasiteleri kadar önem taşır. Psikolojik anlamda zayıf olan sporcuların fiziksel kapasiteleri ne kadar yüksek olursa olsun başarı elde etmeleri zordur.Kısaca başarıya ulaşmanın ön koşulu psikolojik ve fiziksel anlamda hazır olmaktır. Bu bağlamda sporcuların başarılı olmasını etkileyen birçok psikolojik faktör vardır. Bu faktörlerden biri de umutsuzluktur. (Özgür 2018)

Umutsuzluk sporcu davranışlarında doğru karar verme mekanizmasını olumsuz olarak etkileyebilir. Umutsuzluk seviyesinin yükselmesi sporcuyu yeteneklerini sergileyebilmesinden ve olumlu kararlar verebilmesinden alıkoyar. Psikolojik baskı altında olan sporcu kendisinden beklenen performansı göstermekte zorlanabilir. Sporcular antrenmanlarda sergiledikleri ve iyi bildikleri hareketleri umutsuzluk düzeylerine bağlı olarak unutabilir ya da duygu karışıklığıyla olumsuz davranışlar sergileyebilir.(Gümüş 2002)

Birçok alanda karşımıza çıkan umutsuzluk kavramı, spor alanında da yapılan çalışmaların içeriğini oluşturmıştır. Sportif başarıda umutsuzluk, sporcuların birbirleriyle olan uyumlarını, dikkat ve odaklanmalarını, dengeli karar verme süreçlerini, kendilerine olan güvenlerini, dürtülerini ve etki alanlarını büyük oranda azaltmaktadır. Azalan bu etkenler sporcuların sergileyecekleri başarıda gereksinim duyacakları kuvvet, sürat, sağlamlık, elastikiyet, yöntem ve stratejik özelliklerde de düşüş yaşanmasına sebep olur (Dunn Jgh 2003).

Problem Durumu

Bu araştırma ile Kars ili sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının ilerleyen dönemlerde lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda duydukları umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın ana problem cümlesini; Kars ili sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının ilerleyen dönemlerde lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda duydukları umutsuzluk düzeyleri nelerdir? oluşturacaktır.

Alt Problemler

Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının yaşına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark var mıdır?

Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının eğitim aldıkları sürenin lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?

Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının anne ve babalarının eğitim düzeyine göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark var mıdır?

Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının kardeş sayısına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile Kars ili sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının ilerleyen dönemlerde lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda duydukları umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Umutsuzluk ile nedenleri, insanları pek çok alanda etkilediği gibi sporcularda da olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu alanlar sporcuların uyum yetenekleri, dikkat ve konsantrasyonları, koordinasyonları, dengeli karar vermeleri ve değerlendirmeleri, özgüvenleri, motivasyon ve aktivasyonlarıdır(Dunn Jgh 2003).

Bu nedenle futbol okulunda futbol eğitimlerine devam etmekte olan genç futbolcu adaylarının umutsuzluk düzeylerinin belirlenerek, tespit edilmesi gerekmektedir. Elde edilen veriler ile futbol okulunda, futbol eğitimlerine devam etmekte olan genç futbolcu adaylarının umutsuzluk düzeylerindeki artışa neden olan

faktörlerin değerlendirilerek, bu faktörlerin minimum düzeye indirgenmesi amaçlanmıştır.

Hipotezler (Denence)

H1: Futbol okulunda eğitim alan 14 yaşındaki sporcuların anne ve baba eğitim düzeyine göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark yoktur.

H2: Futbol okulunda eğitim alan 14 yaşındaki sporcuların örnek aldıkları bir futbolcuya göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark yoktur.

H3: Futbol okulunda eğitim alan 14 yaşındaki sporcuların yaş aralığına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark vardır.

H4: Futbol okulunda eğitim alan 14 yaşındaki sporcuların lisanslı futbolcu olabilmelerinde eğitim aldıkları sürenin lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark vardır.

H5: Futbol okulunda eğitim alan 14 yaşındaki sporcuların kardeş sayılarına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda umutsuzluk düzeyleri arasında fark vardır.

Sayıtlılar

Bu araştırma; Kars ili sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdüren 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının ilerleyen dönemlerde lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda duydukları umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesine ilişkin daha etkili ve verimli olunması açısından önemli olduğu sayılına dayanacaktır. Bu nedenle futbol eğitimlerini sürdürmekte olan 14 yaşındaki genç futbolcu adaylarının görüşlerine başvurulması gerekecektir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları araştırmanın amacına hizmet edecektir. Araştırmaya katılacak olan genç futbolcu adaylarından, araştırmada kullanılan veri toplama araçlarını istekli bir şekilde cevaplandırıp, doğru verileri yansıtmaları istenecektir.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Bu araştırma Kars ili sınırları içerisinde faaliyetlerini yürütmekte olan Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdüren 14 yaşındaki genç futbolcu adayları ile yapılacaktır.

Bu araştırma Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan ve eğitimlerine yıl içerisinde ara vermeden devam eden genç futbolcu adayları ile sınırlandırılmıştır.

Bu araştırma Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda futbol eğitimlerini sürdürmekte olan genç erkek futbolcu adayları ile sınırlandırılmıştır.

Bu araştırma futbol eğitimlerini sürdürmekte olan futbolcu adaylarına; Beck Umutsuzluk Ölçeğinden (BUÖ) oluşan anket formu, demografik özelliklerin belirlenmesi için kişisel bilgi formu, antrenör ve eğitimin içeriği, antrenman tesisleri ve futbol okulunda görev yapan çalışanlar ile ilgili anketlerden elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.

Varsayım

- Futbol eğitimlerini sürdürmekte olan futbolcu adaylarının anketlere doğru cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Futbol eğitimlerini sürdürmekte olan futbolcu adaylara uygulanan anketlerin tarafının kontrolünde yapıldığı varsayılmıştır.
- Futbol eğitimlerini sürdürmekte olan futbolcu adaylara uygulanan ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.
- Futbol eğitimlerini sürdürmekte olan futbolcu adaylarının ilerleyen dönemlerdeki futbol yaşantılarında lisanslı futbolcu olmanın ne anlam ifade ettiğini ve profesyonel futbolcu olmanın önemini kavrayarak anketleri yanıtladıkları varsayılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor

Bedeni geliştirme faaliyetlerinin yanında eğlenme ve rekabet amacı taşıyan , belirli kurallar ve teknikler kapsamında yapılan hareketler bütününe spor denir.

Spor; dikkati farklı bir alana yönlendirmek, eğlenmek anlamlarına denk gelen latince bir sözcükten türemiştir. 17. Yüzyılda sport şekline dönüşerek bu haliyle kullanımı günümüze kadar sürmüştür. 19. yüzyılda tüm dünyaya İngilizler aracılığıyla yayılmıştır (Göral ve Yapıcı 2001).

Vücudun bazı hedefler için eğitilmesi beşeriyetin geçmişine dek uzanır. Kişilerin hayatlarını devam ettirebilmeleri için ihtiyaç duyulan hareket, beden eğitiminde olması gereken başlıca özelliktir (Alpman 1972).

Bütün toplumların kendine has öğeleri vardır. Bunlardan birisi olan spor faaliyeti, toplumların kültür özellikleri ve yapıları hakkında bizlere bilgi verir.(Özgür 2018)

Spor ilk olarak insanların beraber yaşamaya başlamalarıyla birlikte ortaya çıkmıştır. Antik dönemde spor, savaşların fiziksel kuvvetle yapılması ve savaşçıların savaşa hazırlık yapmalarıyla aynı anlama geliyordu. Sporla alakalı söylenebilecek birinci tarif, yarışma ve kazanma esasına uygun savaşçı benliğini taşıyan, kurallı ve ortaklaşa oynanan bir oyun olarak tanımlanabilir (Erkal 1978).

Sporun geçmişine bakıldığında; İ.Ö.8. yüzyılda Olimpiyatlar başlamıştır. Zamanla gelişerek süregelen sportif yarışmalar İ.S.395 tarihinde bütünüyle yasaklanmıştır. 15. Yüzyılda halkın mücadelesi, Rönesans ve reform akımları ile spor tekrar canlanmıştır. İlerleyen zaman zarfında spor, İtalya'dan Avrupa ülkelerine yayılmıştır. (Alpman 1971; Fişek 1983; Knapp and Leonhard 1968).

Spor tüm evrende etkisini çoğaltmaktadır. Aynı zamanda spor her an gelişmekte ve büyümektedir. Spora olan ilgi beraberinde devletler arası rekabeti de

çoğaltmıştır. Bu da sporun pozitif etkilerinden yararlanmak amacıyla ortaya konan bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile yeni derecelerin yapılmasını sağlamıştır. Ulusların eğitim düzeyleri, gelişmişlik seviyeleri, ekonomik ve teknolojik güçleri sporcuların birbiriyle olan rekabetiyle paralellik göstererek ilerlemiştir. Bu anlamda spor devletlerin gelişmişlik düzeylerini belirleyen önemli bir etken haline gelmiştir (Gümüş 2002).

2.1.1. Çocuk ve Spor

Günümüzde teknolojik gelişmelerin ve hayat şartlarının insanları hareketsiz bir yaşama yönlendirmesinden dolayı görülen olumsuzluklar çocuklar üzerinde daha yoğun etkiler gösterir. Çünkü bir çocuğun hem bilişsel hem duyuşsal hem de psiko-motor becerilerinin gelişmesi onun sporsal faaliyetlere gösterdiği önemle doğru orantılıdır. Çocuğun her anlamda gelişmesi, kendini ifade edebilmesi, eğlenmesi ve eğlenirken öğrenmesi, özgüven sahibi olabilmesi gibi pek çok etken spor sayesinde gerçekleşebilir.(Şahin ve Çelik 2013)

Oyunun küçük çocukların sağlıklı gelişimi bakımından gerekli ve yararlı olduğu; zengin bir bilişsel uyarıcı ortamı yoluyla zihinsel kapasitesi yüksek, sağlıklı bir ruhsal durum ile sağlıklı ve tutarlı bir kişilik gelişiminin temelini oyun ortamından geçtiği belirtilmektedir (Pehlivan 2005).

Çocuklar olumsuz koşullarda bile kendi aralarında pek çok yaş gruplarını içeren birtakım sosyal oyunlar üretebilmektedir. Özgürlüklerinin kısıtlanması, çocuk işçi olarak kullanılma ya da savaş yaşayan ülkelerde yaşama gibi durumlarda çocuklar, oyun oynamaktan alıkoymulabilmektedir. Bunların dışında her çocuk bir şekilde oyun olgusu ile tanışmaktadır (Timmons 2003).

Çocuklar üzerinde sporun çeşitli faydalarından bahsedilebilir. Bu faydalar şunlardır (Özbar 2009):

- Sıhhatli ve dayanıklı olurlar.
- Bedenlerinin farkına vararak kapasitelerini kullanmayı bilirler.

- Fiziksel aktiviteleri yerine getirebilmek için temel özellikleri edinirler.
- Kabiliyetlerini üst seviyeye çıkarırlar.
- Kaslar arası eşgüdüm sağlanır.
- Yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığı edinirler.
- Pozitif kişilik özelliği gelişir.
- Odaklanma becerileri gelişir.
- Sorunlarla baş etmeyi bilirler.
- İyiliksever ve güler yüzlü olurlar.
- Belli düzen dahilinde, birlikte çalışma duygusu kazanırlar.
- Galibiyet ve mağlubiyet hislerini yaşarlar.
- Var olan kabiliyetlerinin üstüne yenilerini ekleyerek kendilerini geliştirirler.
- Tevazu sahibi bireyler olurlar.
- Fair play (adil oyun) bilinci edinirler .

2.2. Futbol

Günümüzde 200'ü aşkın ülkede sporcuların oynadıkları Futbol, geniş izleyici ve taraftar kitlesine sahip , dünyanın en çok kabul görmüş spor dallarından biridir. İki ayrı takım halinde ve 11'er oyuncu arasında kendine özgü kuralları ve kendine has bir top ile oynanan takım oyunudur.(Özgür 2018)

Futbol müsabakasında amaç topu rakip filelere atmaktır. Topa el veya kollarla müdahale etmek yasaktır. Kafa ile ya da kurallara uygun olmak kaydıyla bedenin herhangi bir yeriyle topa vurulabilir. Yalnızca takım kalecileri topa belirlenmiş bir alan içerisinde elleri ile temas edebilir.Takımlar kendi renklerini ve simgelerini taşıyan formalarıyla sahadaki yerlerini alır. Takımdaki her oyuncunun forma numarası farklıdır. Sadece file bekçileri , sahadaki diğer oyunculardan kolay ayırt edilebilsin diye farklı renkte formalar giyer. Bütün futbolcular , bu spor dalı için uygun biçimde üretilmiş özel futbol ayakkabıları (krampon) giyer. Futbol 45'er dakikalık 2 devre halinde oynanır ve devreler arası 15 dakikalık dinlenme süresi vardır.(Reilly 1996).

2.2.1 Tarihsel Gelişimi

Futbol, dünyanın en büyük izleyici kitlesine sahip spor dallarının başında yer alır. Pek çok ülkede yüzlerce profesyonel ve amatör kulüp ile faaliyet gösteren futbol sektörü, yerel futbol turnuvaları, kıtasal futbol turnuvaları ve küresel futbol turnuvaları ile milyonlarca seyirciyi kendisine çeker. Tarihin çeşitli aşamalarında, dünyanın farklı bölgelerindeki kültürlerde, futbolun atası olarak nitelenebilecek türden oyunlara rastlanmıştır. Deri türünde malzemeler kullanılarak yapılmış top benzeri nesnelere ayakla vurularak oynanan bu oyunlar, futbol tarihi çizgisinde önemli kilometre taşları olarak ele alınabilir.(Erdoğan 2004)

Futbolun ilk nerede oynandığı sorusuyla oluşturulan araştırma kaçınılmaz olarak kronolojik tarih temelinden başlayacaktır. Futbolla ilgili literatürde futbolun M.Ö. 5000-2500 yılları arasında Çin’de ve yakın tarihlerde Mısırda başladığı belirtilmektedir. Tsu Chu ayakla vurarak Çin’de oynanan bir oyun demektir. Tsu “ayakla vurma” anlamındadır. Chu ise “içerisi (tüy veya hayvan kılıyla) doldurulmuş deri top” demektir. Oyunda hedef ayakla topu 30- 40 cm çapındaki ağla örülü bir deliğe atmaktır (Bu amaç oyunun oyunda düzenlenmiş amacıdır. Aslında oyun birden çok amaçları gerçekleştirir ve bunların da açıklanması gerekir). Futbol anlamına gelen Tsu Chu oyununu için ihtiyacın ne olduğu, nasıl ve neden ortaya çıktığı belli değildir. Anlatılara göre, tipik olarak imparatorun yaş gününü kutlamada oynanmaktaydı. Dolayısıyla, egemen güç için bir kutlama gereksinimini karşılayan bir oyun yapısını taşımaktaydı. (Erdoğan 2004).

Antik dönemde insanların ayak ve top kullanarak oynadığı oyunlara ilişkin yazıya aktarılmış belgelerden bilgilere ulaşılabilmektedir. Eski Yunan’da “Episkyros, eski Roma’da Harpastum ve Pilapaganika ya da eski Çin’de Tsuh-küh gibi oyunlar gösterilmekte, Türk boylarının da bu oyunlarda becerikli olduğundan bahsedilmektedir. Kaşgarlı Mahmud’un XI. Yüzyıla ait Divanü Lûgat-it Türk adlı eserinde Tepük, Çögen, Top yuvarlaşmak gibi oyun ve oyun kavramlarından söz edilmektedir (Yıldırım 1997).

Londra'da bazı okulların katılımıyla 26 Ekim 1863'te Football Association (FA) ismindeki birlik kurulmuştur (FA bugün İngiltere futbolunun yönetim kuruluşudur, özetle İngiltere'nin Futbol Federasyonudur) (Wahl 2005).

1863'te FA 'in kuruluşundan itibaren gerçekleştirilen görüşmelerde uyulması gerekenler kâğıda dökülmüş, büyük ölçüde uzlaşa sağlanmıştır (Goldblatt 2008).

2.2.2 Dünyadaki Gelişimi

Çağımızda fazlasıyla rağbet görmeye başlayan Futbol, sanayi alanında da birçok etkinlik göstererek tesirini arttırmaktadır. Büyük bütçelerle çeşitli yatırımların yapıldığı futbol endüstrisinde, sporseverlerin takımlarını seyrederek destekleyebilecekleri, insanları günlük hayatlarındaki olası problemlerden uzaklaştırıp onların mutlu hissetmelerini sağlayacak büyük stadyumlar yapılmış ve asırlar önce inşa edilen arenaların ve antik tiyatroların yerini almıştır. 19. yüzyılın başlangıcına kadar futbol adına pek değişiklik olmadı. 19. yüzyıldan itibaren futbolda köklü değişiklikler ve düzenlemeler yapılmaya başlandı. Eğitim otoritelerince sporda rekabet, takım ruhuna saygı, iş birliği, fedakarlık, sadakat gibi faydalı niteliklerin olduğu gözlemlendi ve bu sebepten okullarda eğitim müfredatında yer alması gerektiği düşünüldü. Günümüz futbolu resmi olarak 19. yüzyılın sonunda, yukarıda belirtilen tarihsel gelişmelerin sonucunda, İngiltere’de çıkmıştır. 1863’de Londra Futbol Federasyonu futbol oyununu elle oynanan futbol (rugby ve bundan sonradan gelişen Amerikan Futbolu) ve elin kullanılmasını yasaklayan kurum/dernek futbolu olmak üzere iki gruba ayırdı. İşçi sınıfının çocuklarının oynadığı ve seyrettiği amatör bir yapı olarak gelişti. 1888’de İngiltere’de 12 kulüp profesyonel futbol ligini kurdu (Historyfa, t.y.).

Şirketleşen futbolda (metalaşan değil, çünkü futbol meta değildir), Avrupalıların uluslar arası işbirliği ve rekabet yapılanmalarına uygun olarak 1904’de FIFA kuruldu ve 1906’da uluslararası müsabakalar yapılmasına karar verildi. Kapitalistlerin Avrupa’da birbirine düşmesi, artan çekişmeler ve savaşlar nedeniyle, ilk Dünya Futbol Şampiyonası maçı 1930’da Uruguay’da düzenlendi (Fifa, t.y.).

2.2.3. Türkiye’deki Gelişimi

Cumhuriyetin ilan edilmesinden asırlar önce futbolun Orta Asya’da yaşayan bazı Türk boylarınca oynandığı elde edilen bilgi ve belgelerle ortaya çıkarıldığını söylemek mümkündür.

Türk tarihinde "tepük" olarak tabir edilen bu spor Osmanlı devleti döneminde gayrimüslimlerce oynanmış,İslam gelenekleriyle bağdaşmadığından Müslüman halka yasaklanan bir oyun olmuştur(Erdoğan 2004).

“Tepük”ün, Orta Asya’da yaşayan Türk topluluklarında asırlar boyu yapıldığına ilişkin, “Hitay-ı Name” ve “Baybars Tarihi” ile Ayasofya Kütüphanesi’nde 3029 no’lu kayıta ve farklı kaynaklarda da bulguların olduğu bilinmektedir(TFF 1992).

Reşat Danyal 1899 yılında, Fuat Hüsnü (Kayacan) ve arkadaşları Kadıköy’de ilk Türk Futbol Takımı olan "Black Stocking Football Club" adındaki kulübü kurdular. Bu kulüp adını kırmızı renkteki formalarının tamamlayıcısı olan siyah renkteki çoraplarından almıştır. 1901 yılındaysa tamamı Türk sporculardan oluşan Kadıköy takımı kurulmuştur (Yıldız 1979).

1920’de TBMM’nin açılışıyla birlikte futbol tarihimiz adına mühim gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. 1923’te spor teşkilatımızın ilki olan Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı ile Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) kurulmuş, yine 1923’te TFF’ nin FIFA’ ya katılmasıyla birlikte Türk futbolu, dünya takımları arasındaki yerini alarak İstanbul’da Romanya’ya karşı ilk milli maçına çıkmıştır(Polat 2003).

Küreselleşen dünyada bu branş ekonomik, sosyal ve kültürel bir yapıya sahip olmuştur. Bu anlamda topluma birçok yönden katkı sunan futbol , diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de kendine önemli bir yer edinmiştir diyebiliriz.

24 Eylül 1951’de Türk futbolu profesyonelleşmiş ve 1954 yılında UEFA’nın kuruluşundan itibaren Türkiye Uluslar arası alanda kendine yer edinmek istemiş ve FIFA tarafından 10 Şubat 1962 yılında yapılan görüşmelerle uygun bulunmuştur(Babacan 1993).

2.2.4. Futbolcularda Bulunması Gereken Özellikler

Futbolcu olma yolunda sporcularda bazı özellikler bulunmalıdır. Bu özellikler şunlardır (İnal 1998):

- Kısa sürede değişkenlik gösterebilen hareketlerden zıplama, yer değiştirme, atlama vb. devinimlerin bulunduğu bir oyundur.
- Müsabaka esnasında sahip olunan fiziksel gücün, kısa sürede tüketilmeden maç boyunca kullanılabilmesinin önemli olduğu bir branştır.
- Topla oynama kabiliyeti kadar topsuz alanlardaki oyunda oldukça önemlidir.
- Sahada rakip takıma sayısal anlamda üstünlük sağlamanın büyük önemi vardır.
- Benzer amaç doğrultusunda takım arkadaşlarıyla koordineli bir şekilde performans göstermenin ön planda olduğu bir branştır.
- Sporcuların yeteneklerini kullanarak hareket, sürat ve kuvvet gibi sahip olunabilen niteliklerin, kısa sürede gelişen durumlarda isabetli kararlarla uygulanması esasına dayalı bir branştır.

2.3. Antrenör

Antrenör, sporcuların teknik ve taktiksel anlamda, zihinsel, fizyolojik ve sosyal yönden gelişimine katkıda bulunan, bunu yaparken bilimsel antrenman metotlarından faydalanan ve bu meslekle ilgili gereken eğitim ve öğretimi alan kişidir (Konter 1996).

Başarılı sonuçlar elde edilmesinde antrenörün sahip olduğu nitelikler büyük rol oynar. Antrenörde bulunması gereken en önemli özelliklerden biri de sporcuların kapasitelerini ortaya çıkarmaları ve yapılan işten hoşnut olmalarını sağlayabilmektir (Başer 1994).

Antrenör, sporculara karşı sergilediği tavrını olumlu davranışlarıyla pekiştirerek takım içinde iyi bir hava oluşturmalıdır. Sporcularla etkili bir iletişim içinde olarak,

egzersiz ve maç istatistiklerini onlarla birlikte yürütmeli, sporcular da mesuliyet duygusunun gelişmesine zemin hazırlamalıdır (Erdem 2006).

2.3.1. Antrenörün Özellikleri

Antrenör, deneyim ve bilgilerini, ilim aracılığıyla oyuncuların başarısı amacıyla kullanan, devamında da bildiklerini spor, teknik ve taktiklerle birleştiren ve çeşitli kişilikteki sporculara yaptırabilen kişiye denir. Bu bağlamda iyi bir düzenleyici, etkileyici bir önder, oyuncularını güdüleyen, kabiliyetlerini ortaya çıkaran eğitimci bir kişilik olmalıdır (Charman vd. 2001).

Antrenörde bulunması gereken çeşitli özellikler (Konter 1996);

- Geniş düşünebilme ve algılama kabiliyeti
- Dış etkenlere bakış ve felsefik düşünce
- Şefkat ve sevgi duygusu
- Kuvvetli bir kişilik ve benlik durumu
- Dış dünyaya uyum sağlamak

Başarının anahtarlarından birisi ekibin iyi idare edilmesidir. Sporcuların iyi idare edilebilmesi için etkili iletişim yollarını kullanarak futbolcularla veya futbolcular arasındaki iletişimi sağlamak, kendine özgü oyun anlayışını yansıtır kavratılabilmek antrenörlerde bulunması zorunlu hususlardır. Bu sebeple antrenörler bahsedilen özellikler doğrultusunda çalışmalarını yürütüp bilimsel araştırmaları da etkili şekilde yerine getirmelidir (Erdem 2006).

2.3.2. Antrenörün Görevleri

Antrenörlerin iyi birer spor eğitici olabilmeleri için yeterli düzeyde eğitim almış olmaları ve mesleki anlamda kendilerini geliştirmeleri gerekir.

Buna bağlı olarak da izleyici kitlesinin ve spor bilimcilerinin antrenörlerden görmek istedikleri bazı özellikler şunlardır: (Adams, G (1984), Öztabağ, L., (1974).

- Yarış içinde olmak ve galibiyet elde etmek

- Bireyi güdüleme
- Mağlup olduğunda sergilenen hal ve hareketler
- Bireye davranış
- Düzenleyicilik
- Eğitebilme kabiliyeti
- Profesyonellik
- Yaratıcılık ile kabiliyettir.

Antrenörlerde olması gereken bu özellikler, küçük yaş gruplarında daha da önemlidir. Çünkü, küçük yaş gruplarının gereksinimleri büyüklerle aynı değildir. Bu anlamda antrenörlerin, küçük yaş gruplarının gereksinimlerine önem vermeleri, eğitimdeki verimliliğini de artıracaktır. Aynı zamanda antrenörler, araştırmacılardan edindiği bilgiyi uygulanabilir duruma getirerek, sporculara ulaştıran, başarıyı arttırmakda önem arz eden çalışmaları da belirleyip, araştırmacılara ileten spor eğitmeni konumunda olmalıdır. Antrenörlerin kendilerinden beklenenleri yerine getirebilmeleri ancak yükümlülüklerinin farkında olabilmeleri, yeniliklere açık olmaları ve detaylı eğitim sürecinden geçmiş olmalarıyla mümkün kılınır.

Antrenörlerin başka vazifeleri de şunlardır (Başer 1994):

- Sporcular arasında güven duygusunu pekiştirmelidir.
- Sarf edilen sözcükler özenle kullanılmalı, bütün oyuncuların algılayabileceği bir dil tercih edilmelidir.
- Uzlaşma ve sonuca varma aşamasında çeşitli düşüncelere kapalı olmamalıdır.
- Sporcuların kapasitelerini yükseltmeli ve antrenman düzeyini, sporcuların fiziksel uygunluğunu göz ardı etmeyecek şekilde ayarlamalıdır.
- Güç durumlarla karşılaştığında oyunculara hissettirmemeli, yılmadan yoluna devam etmelidir .
- İsabetli ve doğru kararlar almalıdır.
- Bütün futbolculara karşı adaletli ve eşit davranmalıdır.
- Yenilikçi bir anlayış benimsemelidir.
- Aşırı kuralcı olmamalıdır.
- Aldığı kararlarla sporcuları zorlamamalıdır.

- Sporcuların başarı grafiği azalsa bile onlara kırııcı davranmamalıdır (Beckenbauer 1991).

2.3.3 Antrenörlerin Türkiye'de Aldığı Futbol Eğitimleri

Ülkemizde, Türkiye Futbol Federasyonu ve üniversiteler tarafından futbol antrenörlüğü eğitimi verilmektedir. Bu kuruluşlarda düzenlenen kurslar ile verilen eğitimlerle antrenörler kendilerini geliştirmekte ve yeterliliklerini artırmaktadır.

Türkiye Futbol Federasyonun Düzenlediği Eğitimler (TFF 2016):

- UEFA PRO Lisanslı Antrenör
- UEFA Elit A Lisanslı Antrenör
- UEFA A Lisanslı Antrenör
- UEFA B Lisanslı Antrenör
- TFF A Kaleci Antrenörü TFF B Kaleci Antrenörü
- TFF Teknik Direktör
- TFF A Lisanslı Antrenör
- TFF B Lisanslı Antrenör
- TFF Grassroots C Lisanslı Antrenör
- TFF Grassroots Gönüllü Lideri
- Futsal Antrenörü Plaj Futbolu Antrenörü
- Çocuk Futbolu Antrenörü
- Engelli Futbolu Antrenörü
- Maç ve Performans Analizi Uzmanı
- Atletik Performans (Fitness) Uzmanı
- Oyuncu ve Maç izleme Uzmanı (Scout)

Üniversiteler Tarafından Verilen Antrenörlük Eğitimleri:

Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu mezunu öğrencilerin sahip olabileceği lisanslar aşağıda sıralanmıştır (TFF 2016):

- Antrenörlük Bölümü Futbol Uzm. Dalı “TFF Grassroots C”
- Antrenörlük Bölümü Diğer Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı
- Rekreasyon Bölümü Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı
- Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı
- Spor Yönetimi Bölümü Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı

2.4. Eğitim

Eğitimin çağdaş anlamı, insanların davranışlarında belli amaçlara göre değişiklik oluşturmalarını içerir. 1950'lerde getirdiği yaklaşımla program geliştirme alanında önemli katkıları olan Tyler, eğitimi "bireylerin davranış biçimlerini değiştirme süreci olarak tanımlamış ve bu tanım bugüne dek yaygın kabul görmüştür. Eğitimin davranış değiştirme süreci olarak tanımlanması, eğitim programının dinamik ve sürekli bir yaşantılar bütünü olarak görülmesine ve program geliştirme çalışmalarında ağırlığın öğretme-öğrenme süreçleri üzerinde yoğunlaşmasına yol açmıştır. Eğitimi, "bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci" olarak tanımlayan Ertürk, planlı eğitim faaliyetlerinin davranış değişmesini, yani geçerli öğrenmeyi sağlayıcı yaşantıların oluşturulmasına dönük olması zorunluluğuna işaret etmektedir.(Fidan 2012)

Eğitimde yararlı olabilmek için, ilk önce bireyin psikolojisine uyan, ardından da bedensel ve fiziksel anlamda karşılaşılabilen sorunlara dair, insanlara yol göstermeyi amaç edinen bir tarz benimsenmelidir (Şener 1991).

2.4.1. Spor Eğitimi

Spor, belli bir disipline ve kurallara uyarak yöntemli çalışmalara dayanan, eğlenme, güç harcama, mücadele yollu yapılan beden uğraşları (Türk Dil Kurumu, 1992: 598) veya isteğe bağlı olarak yapılan egemen değerler ve normların damgasını vurduğu bedensel hareketler şeklinde tanımlanabilmektedir. (Voigt 1998)

Eğitim kavramı ise bireyin ve toplumun refah ve mutluluğunun sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Son yıllarda ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri ifade edilirken, kişi başına düşen millî gelir yanında, ülkelerin sahip olduğu insan gücü oranları da

önemli bir gösterge olarak dikkate alınmaya başlanmıştır (Hoşgörür ve Gezgin 2005).

Sporu, eğitim ile ilişkilendirirken beden eğitimi kavramıyla beraber düşünmek doğru bir yaklaşım olarak kabul görmektedir. Çünkü beden eğitimi ile spor birbirini tamamlayan olgulardır (Yetim 2000).

Spor insanların sosyalleşmesi ve toplumsallaşma sürecinde önemli bir rol oynamakla birlikte, spor eğitimi sektörel anlamda farklı özelliklerini de kendi bünyesinde barındırmaktadır. Türkiye’de spor eğitimi çeşitli isimler altında ve farklı kurumlar tarafından verilmekte olup yakından incelendiğinde uygulamalarda, problemler ve kurumlar arasında koordinasyon eksikliklerinin olduğu görülmektedir. Spor eğitimi sunan kurum ve kuruluşların gelecekteki açılımlara hazırlıklı olabilmeleri bağlamında Avrupa Eğitim Yönergesi benzeri temel referansların ve standart meslek tanımlarının yapıldığı spor sektörlerinin dikkate alınması gerekmektedir.(Devecioğlu ve ark. 2011)

2.4.2. Futbol Eğitimi

Futbol günümüzde küçük büyük fark etmeksizin her yaştan bireyin en çok tercih ettiği spor dalıdır. Futbolun bu denli popüleritesinin yüksek olması şüphesiz ona verilen önem ve ilginin üst seviyede olmasıyla alakalıdır diyebiliriz.

Üst düzey futbol müsabakalarında, oyunculardan istenilen fiziki verim yüksektir. Sporcuların başarılarını etkileyen pek çok kriter vardır. Futbol; şiddeti çok olan, sağlamlığı, koşuları, topla oynama yeteneğini, eşgüdümü, isabetli kararlar almayı ve dengeli olmayı gerektiren bir spor branşıdır (Agostini 1994).

Futbol eğitiminde günümüze kadar yapılan araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda sporcuların gerek teknik anlamda gerekse taktiksel anlamda başarıya ulaşmasına olanak sağlayacaktır. Futbol antrenörleri sporcularını eğitmeye başladıkları ilk andan itibaren onların teknik , taktik , fiziksel , zihinsel ve hatta kişilik özelliklerini de geliştirmeyi amaç edinmelidir. Bu çalışma programları sayesinde sporcuların bütün becerilerini ortaya koymaya ve geliştirmelerine imkan sağlamalıdır. Sporcuların futbol eğitimlerine ve antrenmanlarına erken yaşlarda başlamış olmaları takip eden her aşamada işlerini daha da kolaylaştıracaktır.

Sporcular edindikleri bilgi ve becerilerini sağlam temellerle ilerletebilecek böylece özel öğrenme ve performans artırma amaçlı yapacakları çalışmalarına yeteri kadar zaman ayırabileceklerdir.(Özgür 2018)

2.4.3. Genç Futbolcular ve Öğrenme

Öğrenme, art arda ve ya yaşantılar neticesinde davranışta oluşan devamlı değişikliklerin meydana gelme halidir (Cüceloğlu 1991).

Futbol küçük yaştaki bireylere eğitim ve gelişim aşamasında bir çok yönden etki edebilen bir spor dalıdır. Bu oyun çocuğun devinişsel, toplumsal ve duyuşsal gelişimini etkilediği oranda bilişsel gelişimine de etki eder. Bireyin evreni keşfetmesi yolunda gerekli bilgi ve becerileri elde etmesinde, hevesin kontrol altına alınmasında oyun oynamanın yararı çoktur. Oyunla birlikte birey, aklını kullanmayı, tercih etmeyi, sebep-sonuç ilişkisi kurmayı, odaklanmayı ve belirlediği hedefe yönelmeyi öğrenir (Pehlivan 2005).

Çocuk, spor ve oyun sayesinde artış gösteren kabiliyetleriyle fiziki ve bilişsel yönlerini geliştirme fırsatı yakalar. Çocuklar oyun oynayarak ve sportif faaliyetlerde yer alarak daha etkin ve mesuliyetlerini yerine getirebilen birey rolüne bürünürler (Tiryaki 2000).

Futbol takım oyunu olduğu için işbirliği daima ön plandadır. Spor faaliyetlerinde ekibin bir parçası olarak yer almak çocukta; birlikte başarma, dayanışma, ekip arkadaşlarına ve belirlenen oyun düzenine karşı saygı duyma vb. hisleri geliştirmektedir (Güven 2006).

Tekrar ya da alıştırma yapmak öğrenilen konunun pekiştirilmesi için önemlidir. Öğrenmede kısa süreli ve aralıklı çalışmalar kalıcılığı etkin hale getirir. Futbolda öğrenme süreci yapılan tekrar ve alıştırma ile pekiştirilir. Yeterli süre ayrıldığı zaman genç sporcuların futboldaki gelişimleri hız kazanmış olur. Sporla uğraşan bireyler yaptıkları faaliyetten ne kadar keyif alırlarsa o faaliyeti sürdürme istekleri o derece artacaktır. Futbolda performansı yalnızca teknik özellikler belirlemez. Teknik özelliklerin yanında oyunu anlama ve kavrama kabiliyetinin de

olması gerekir. Antrenmanlar sporcular için kas hafızası oluşturur. Eğer sporcular problemleri çözmenin yolunu biliyorsa beyin, kasları kontrol altına alabilir. Yani sporcular belirli durumlarla ilgili ne kadar çok deneyime sahipse karar mekanizması o kadar hızlı harekete geçecek ve doğru sonuca götürecektir.(Özgür 2018)

2.4.4. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler:

Bir öğrenme durumunda öğrenen, öğrenme, öğrenilen, öğretene ve öğrenme ortamı olmak üzere beş öge bulunur. Bu beş öge, öğrenmeyi etkilemeleri açısından ele alındığında, son iki ögenin öğrenmeyi doğrudan etkilemediği, diğer öğeleri etkileyerek, yani dolaylı öğrenme üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Örneğin, öğretmene öğrenmeyi doğrudan etkilemek yerine, öğrenenin öğrenmeye daha hazır hale gelmesine yardımcı olmak, öğrenme malzemesini daha kolay öğrenilebilecek bir şekle sokmak ve uygun öğrenme stratejisini kullanmak yoluyla öğrenmenin kolayca gerçekleşmesini veya zorlaşmasını sağlayabilir. Benzer bir şekilde, fiziksel ortamın araç-gereç, ısı, ışık ve ses açısından özelliklerini ifade eden öğrenme ortamı da öğreneni öğrenmeye yönleltmek, çeşitli öğrenme stratejilerinin kullanılmasına uygun olmak ve öğretim araçlarını içermek yoluyla öğrenmeyi kolaylaştırabilmektir. Dolayısıyla, öğrenmeyi etkileyen faktörler olarak öğrenen ile ilgili ve öğrenme malzemesiyle ilgili olmak üzere üç grupta ele alınmaktadır (Bacanlı 2005).

2.5. Çocuk ve Gelişim

Gelişme, organizmanın büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimiyle sürekli olarak ilerleme kaydeden değişmesidir. Gelişme bir ürün olarak düşünüldüğünde, gelişimi bu ürünün süreç yönü olarak tanımlamak mümkündür. Gelişim, organizmanın döllenmeden başlayarak bedensel, zihinsel, dil, duygusal, sosyal yönden en son aşamaya ulaşmaya kadar sürekli ilerleme kaydeden değişimdir. Olgunlaşma ve öğrenme olmadan gelişim sağlanamaz. (Senemoğlu, 2007).

Piaget (2007) oyunu bilişsel düzeyde gelişimin ve olgunlaşma sürecinin temeli kabul eder ve oyunu, 0-2 yaşa arası Alistırma Oyunları, 2-11 yaşa arası Sembolik Oyunlar ve 12 yaş ve sonrası Kurallı Oyunlar şeklinde üç evrede ele alır. Vygotsky, oyun hakkında güncel araştırmalarda sıklıkla dile getirilen bir diğer başlıca kuramcıdır.

Piaget, zihinsel gelişimin farklı aşamalarına karşılık gelen üç tür oyun davranışını tartışırken, Vygotsky sadece bir tür sembolik oyuna odaklanmıştır. Ayrıca, Piaget'in aksine, Vygotsky sembolik oyunun çocuğun gelişiminde çok önemli bir rol oynadığına inanır: Sembolik oyunda, çocuklar nesneyi nesneden ayırmayı öğrenirler. Buna karşılık, Piaget için sembolik oyun, bir çocuğun nesneden referansı ayırdığını kanıtlamaktadır, ama bunu öğrenmek için bir araç değildir. Vygotsky için oyun bir taklittir, çocuk için kullanılan nesneleri, gerçek anlamları ile değil hayal ettikleri anlamlar ile kullanır, örneğin, çubuğu bir at olarak tedavi ederken çocuk hem atın hem de atın benzeri olmayan çubuğun bazı özelliklerini göz ardı eder. (Lillard, 2015).

Gelişim, erişkinlik çağında yer aldığı için, kendine özgü pek çok bedensel ve psikolojik etkenleri vardır. Çünkü erişkinlik çağı, çocuk ve gençlik yılları arasında yer alan kişinin duyuşsal ve bedensel yönlerden farklılaştığı mühim bir gelişim aşamasıdır. Çocuklarda bu çağda oluşan pozitif ve negatif davranışlar olursa bile yaşamının geri kalanına iz bırakabilir. Bu dönem 11-12 yaşlarından 18-20 yaşlarına dek devam edebilir. Erişkinlik çağında, bireyler yaşamları süresince hassasiyeti en yüksek evreyi yaşarlar. Ergenlik dönemi bireylerin karakterinin oturduğu dönemdir. Bu dönemde kişilik tarzı, aile ve toplumda yaşanan olaylardan doğrudan etkilenir. Yaşanan olumlu durumların bireyin fiziksel aktivitelerinde başarısını artırabileceği gibi olumsuzlukların da başarıda düşüşe sebep olması kaçınılmazdır. (Binbaşıoğlu 1990).

2.6. Umutsuzluk

Umut, geleceğe yönelik duyguların ve beklentilerin olumlu oluşunu ifade eden ve karşılaşılabilecek olumsuz durumlarla mücadele etme gücü veren bir kavramdır (Çelikel, 2008).

Bir başka tanımda umut, gelecek ile ilgili bir amacı gerçekleştirmedeki olumlu beklentilerdir. En önemli özelliği bir çıkış yolu olduğuna ve yardım ile bireyin varlığında değişiklikler oluşabileceğine olan inançtır. Umut sözcüğü günlük dilde

daha çok herhangi bir alandaki olumlu beklentileri ifade etmek amacıyla kullanılır (Akalin, 2006)

Umut, başarılı faaliyet ve çok yönlü düşüncenin karşılıklı etkileşimine temellenmiş olumlu bir motivasyonel durumdur. Umut, genellikle gelecekte olması arzulanan deneyimlere odaklanan duygusal bir süreç olarak algılanır (Esenay,2007)

Umutsuzluk, bir iş, bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan az olan olumsuz beklentiler şeklinde tanımlanır. Umut ve umutsuzluk karşıt beklentileri simgeler. Umutta, amaca ulaşmak için uygulamaya konulan planın başarılabacağı öngörüsü varken; umutsuzlukta başarısızlık yargısı vardır. Bu iki uç beklenti kişiden kişiye, durumdan duruma beklenen sonucu ne zaman ve nasıl gerçekleştireceğine bağlı olarak değişiklik gösterir (Dilbaz ve Seber, 1993).

Umutsuzluk genel olarak, kişinin kendisini olumsuz özellikler ile tanımlaması, gelecek ile ilgili olarak olumsuz beklentiler içinde olması, olumsuz yaşantılarını değişmez ve genel kabul etmesi anlamına gelmektedir(Abramson ve ark. 1989).

Umutsuzluk, umut sözcüğünün tersine, kişinin ruh haline ve gelecek zamanda yaşayacağı pek çok soruna negatif yönden bakmasıdır. Umut durağan bir süreç olmamakla beraber gerçekleşmesi mümkün olmayan beklentilerin üstelenmesi anlamına da gelmez. Umutsuzluk ise geçmiş yaşantı sonucu oluşan bir boşluk ve an ile geleceği birbirine bağlayan köprünün yıkılmasıdır. Umutsuzluk bireyin bilişsel yapısı ile de yakından ilişkili bir kavramdır. Bilişsel yaklaşıma göre bireyin kaygı, kızgınlık ya da umutsuzluk gibi duyguları yaşamasının temelinde olayların kendisi değil bu olaylara yönelik beklenti ve yorumlar söz konusudur. Bu duyguların temelinde bilişsel üçlü olarak tanımlandığı kişinin kendisine, çevresine ve geleceğe olumsuz bakması yatmaktadır. (Kodan, 2013)

2.6.1. Umutsuzluk Belirtileri

Frankl'a göre umutsuzluk bir hastalık değil, kişinin hayatında ki anlam arayışını gölgelemesidir. Abela ve Payne'e göre ise umutsuzluk istekte azalma, hüznü duyma

ve intiharı düşünmek, dikkati toparlayamama, enerjik hissetmeme olarak farklı kategorilerde incelenmektedir. Umutsuzluk 3 ana özellik barındırmakta ve bu özellikler aşağıdaki gibidir (Konukbay, 2005)

- a) Kişinin çözümünü sağlamasında yetersiz kalması,
- b) Üzüntüye sebep olması,
- c) Bireyin umutsuzlukla beraber verilen tepkileri kendi kontrolü altında zannetmesi.

Umutsuz kişinin belirgin özellikleri arasında umutsuzluk, çaresizlik, yaşama isteğinin düşmesi, sözel ve davranışsal durumların ve ilginin azalması, geri planda kalma, anlama yeteneğinde bozulma, sorunları çözme, karar verme, imgeleme ve arzu etme gibi yeteneklerde düşme, amacın belirlenememesi, planlamada sorunlarla karşılaşması ve organizasyon düzenlemede yetersizlik, elde edilen bilgilerin birleştirilmesinde ve geçmişi hatırlamada yetersizlik yer almaktadır (Öz, 2010).

Amerikan Psikoloji Birliği'ne (1997) göre umutsuzluğun göstergeleri şunlardır (Kızılgöçer, 2011):

- Olumsuz düşünceler içeren beklentisiz konuşmalar
- Konuşmayı azaltma ve edilgenlik
- Duyguların net ve kesin bir şekilde ifade edilmesinde güçlük çekilmesi
- Sorumluluk alıp yerine getirememe
- Uyarıcı ve tepki etkisinin azalması
- Sosyal ortamlara girmeme ve uzaklaşma
- Uyku düzensizlikleri ve uyuyamama
- Umursamaz ve vazgeçmiş tavırlar
- Kişisel temizliğe dikkat etmeme ve kendine bakmama
- Yemek yeme ihtiyacı hissetmeme

2.6.2 Umutsuzluğun Nedenleri

Amerikan Psikolojisi Birliğine göre, umutsuzluğun nedenleri :

- Kişilerin sosyal yaşama katılamamaları ve bunun neticesinde ortaya çıkan yalnızlık
- Beden sağlığının stresten dolayı bozulması
- Uzun süreli stres altında olma ve kalma durumları
- Kendinden vazgeçmek
- İnanmama ve dini olarak da manevi boyutu yok sayma olarak ifade edilmektedir.

2.6.3. Umutsuzluk ve Spor İlişkisi

Ruhsal olarak gelecek günlere negatif yaklaşan kişi, bulunduğu duygu halinde öz değerlendirme yapmakta zorluk yaşar. Kötü ve negatif hisler kişiyi umutsuzluğa yönlendirir ve umutsuzluğun artması dahilinde birey depresif döneme girer. Bireylerin gelecek kaygıları, güdülenme eksiklikleri, umut ve istekleri, depresyonları, kötümser tavırları bireylerde umutsuzluk meydana getirir. Sporcular yarışma sırasında ne kadar çaba gösterirse gösterecek o yarışmanın skorunu etkileyemeyeceği duygusu, öznel bir çaresiz kalma hissi yani umutsuzluğu meydana getirir. Umutsuzluğun oluşma nedenleri iki ana faktöre bağlıdır. Bu faktörlerden ilki, bireyin olanlara karşı otokontrolünü sağlayamamasıyla alakalıdır. İkinci faktör ise, gelecek zamanda otokontrol kaybının yineleneyeceği ve bu durumun farklı dallara da yansıyacağı düşüncesidir (Akandere,2000).

Daha kuvvetli bir yarışmacıyla karşılaşan sporcu sarf ettiği emeğin istenilen eyleme yaklaşımda etkisi olmayacağını düşünerek, oyun alanındaki etkinliğini kaybeder. Bu kayıp, isteksizlikle sonuçlanan bir durum olarak karşımıza çıkar. Bu durum yaşanması istenmeyen olaylarla karşılaşmaya neden olur. Çaresiz hissetme ve umutsuzluğa düşme bu durumlardan yalnızca iki tanesidir. Kontrol kaybı yaşamak;

hüsrana uğrama, öfkelenme, korkma, kaygılanma, depresyona girme vb. istenmeyen durumları da doğurur (Schlimalt, 1986).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu araştırmada Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda eğitim gören 14 yaşındaki sporcuların lisanslı futbolcu olabilmelerine dair umutsuzluk seviyelerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Kars Fenerbahçe Futbol Okulunda eğitim alan 14 yaşındaki gençler oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu futbol okulundan rastgele seçilmiş 180 öğrenci oluşturmuştur. Anketler incelendikten sonra eksik ya da yanlış işaretlenen 7 anket değerlendirilmeyip toplam 173 anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Çalışmaya katılan sporculardan demografik özelliklerin belirlenmesi için 12 sorudan oluşan kişisel bilgi formunu, antrenör, eğitim ve tesis kalitesi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amacıyla 14 sorudan oluşan anketi ve gençlerin geleceğe bakış açılarını belirlemek için Beck Umutsuzluk Ölçeğinden (BUÖ) oluşan 20 maddelik anketi işaretlemeleri istenmiştir.

Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ):

Beck, Weissman, Lester ve Trexler tarafından geliştirilmiş, özgün adı "Hopelessness Scale" olan Beck Umutsuzluk Ölçeği, kendini değerlendirme türü bir ölçek olup, 20 maddeden oluşmaktadır. 'Evet' veya 'Hayır' şeklinde cevaplanan ve ölçekte alınacak en düşük puan "0" ve en yüksek puan "20"dir. Ölçekteki ifadelerden 11'i olumlu, 9'u olumsuz ifadelerdir (Durak ve Palabıykoğlu, 1994).

Ölçeği oluşturan ifadeler üç alt boyutta incelenmektedir. Ölçekte gelecekle ilgili duygular; 1, 6, 13, 15, 19 maddelerden, motivasyon kaybı ile ilgili maddeler; 2, 3, 9, 11, 12, 16, 17, 20 ve gelecekle ilgili beklentiler ise 4, 7, 8, 14 ve 18 maddelerden oluşmaktadır. Elde edilen toplam puan "umutsuzluk" puanını oluşturmaktadır (Gençay, 2009).

Alınan puanlar yüksek olduğunda bireydeki umutsuzluğun yüksek olduğu varsayılır. Ölçeğin değerlendirilmesinde 2, 4, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 20. sorulara verilen yanıt evet ise 1 puan; 1, 2, 5, 6, 8, 10, 13, 15 ve 19. sorulara verilen cevaplar hayır ise 1 puan verilmektedir. Ölçek Türkçe'de geçerlik ve güvenirlik çalışması Durak ve

Palabıyık tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek 0 ile 20 arası puan arasında sonuç verebilmektedir. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe bireydeki umutsuzluk düzeyinin yüksek olduğu saptanır. (Durak ve Palabıyık, 1994)

Beck Umutsuzluk ölçeğinin puan aralıkları aşağıda sınıflandırılmıştır (Weissman vd. 1974).

- 0-3 puan aralığı: Minimum umutsuzluk düzeyi
- 4-8 puan aralı: Hafif umutsuzluk düzeyi
- 9-14 puan aralığı: Orta şiddette umutsuzluk düzeyi
- >15 puan: Şiddetli umutsuzluk düzeyi

Beck Umutsuzluk Ölçek Puanı

Araştırmaya katılım sağlayan kişilerin umutsuzluk seviyelerini ortaya çıkarmak maksadıyla yapılan Beck Umutsuzluk ölçeğinde soruların cevaplarına 0 ile 1 puanları verilmiştir. İfadeye karşılık gelen yanıtların puanları bir araya getirilerek kişinin umutsuzluk seviyesi bulunmuştur. Ölçekten toplanan rakamsal değerler arttıkça kişinin umutsuzluk seviyesinin o düzeyde yükseldiği kanısına varılmıştır.

Ölçeğe İlişkin Normal Dağılım Testi

Veri setine parametrik testlerin uyarlanabilmesinin şartı, sonuçların normal dağılıma uyması gerekir. Bu koşulun sağlanması adına BUÖ puanlarına genellikle kullanılan normallik testlerinden Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır.

Kolmogorov Smirnov testine göre sonuçların normal dağılıma uyduğu gözlemlenmiştir ($P > ,05$).

4. BULGULAR

Yaş Grubuna Göre Umutsuzluk Düzeyi

“Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuların yaşına göre lisanslı futbolcu olmaları açısından umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?” alt problemine karşı cevap için, ifade sayısına bölünen puanlara yaş grubu değişkenine göre varyans analizi (One Way Anova) uygulanmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Yaşına Göre Umutsuzluk Düzeyleri

YAŞ	N	Ort	Standart Sapma	F	P
14 yaş	173	4,489	3,732290602	0,50	0,60

Katılımcıların yaşa göre umutsuzluk sonuçları Tablo 1’de gösterilmiştir. Katılımcıların yaşa göre umutsuzluk düzeyleri 14 yaş $4,48 \pm 3,73$ olduğu görülmüş olup istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç görülmemiştir ($p > 0,05$).

Futbol Eğitim Yılına Göre Umutsuzluk Düzeyleri

“Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuların futbol eğitim sürelerine göre lisanslı futbolcu olmaları açısından umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?” alt problemine karşı ifade sayısına bölünen puanlara futbol eğitim süresine göre varyans analizi (One Way Anova)) uygulanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Futbol Eğitim Yılına Göre Umutsuzluk Düzeyleri

Kaç Yıldır Futbol Oynuyorsunuz	N	Ort	Standart Sapma	F	P
0-2 yıl	108	4,333	3,278362938	1,29	0,27
3-4 yıl	45	3,689	3,210934601		
5yıl +	20	5,1	4,102630735		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Katılımcıların Futbol Eğitim Yılına Göre umutsuzluk Düzeyleri Tablo 2’de gösterilmiştir. Katılımcıların eğitim yılı süresi 0-2 yıl $4,33 \pm 3,27$, 3-4 yıl $3,68 \pm 3,21$

5yıl+ yaş $5,1\pm 4,10$ olduğu görülmüş olup istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç görülmemiştir ($p>0,05$).

Aile Durumuna Göre Umutsuzluk Düzeyleri

Tablo 3. Katılımcıların Aile Durumuna Göre Umutsuzluk Sonuçları

Aile Durumunuz	N	Ort	Standart Sapma	F	P
anne sağ baba sağ	161	4,093	3,134089266	7,80	0,00
anne sağ baba ölü	5	10,8*	5,674504384		
baba sağ anne ölü	6	3,833	1,722401424		
anne ölü baba ölü	1	0	0		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların aile durumuna göre anne sağ- baba sağ $4,09\pm 3,13$, anne sağ-baba ölü durumuna göre $10,8\pm 5,67$, baba sağ- anne ölü durumuna göre $3,83\pm 1,72$ ve anne ölü-baba ölü durumuna göre 0 ± 0 olduğu görülmüştür. Anne sağ-Baba sağ ,Baba sağ-Anne ölü, Anne ölü-Baba ölü seçenekleri ile umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiki anlamda bir farklılık yoktur.

Ancak Anne Sağ-Baba Ölü seçeneği ile umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiki anlamda bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir. ($p<0,05$)

Annenin Eğitim Durumuna Göre Umutsuzluk Düzeyleri

“Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuların annelerinin eğitim seviyesine göre lisanslı futbolcu olmaları açısından umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?” alt problemine karşı ifade sayısına bölünen puanlara annelerin eğitim seviyesi için varyans analizi (One Way Anova) uygulanmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların Annelerinin Eğitim Düzeyi 'ne Göre Umutsuzluk Sonuçları

Annenizin Eğitim Düzeyi	N	Ort	Standart Sapma	F	P
ilkokul mezunu	67	3,97	2,881340961	0,30	0,82
ortaöğretim mezunu	56	4,5	3,731926142		
önlisans mezunu	26	4,5	4,235563717		
üniversite mezunu	24	4,208	2,79719062		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Katılımcıların Annelerinin Eğitim Düzeyine Göre umutsuzluk Düzeyleri Tablo 4’de gösterilmiştir. Katılımcıların ilkokul mezunu $3,97 \pm 2,88$, ortaöğretim mezunu $4,5 \pm 3,73$, önlisans mezunu $4,5 \pm 4,23$, üniversite mezunu $4,20 \pm 2,79$ olduğu görülmüş olup istatistiki olarak anlaşılandırılan bir sonuç görülmemiştir ($p > 0,05$).

Baba Eğitim Durumuna Göre Umutsuzluk Düzeyleri

“Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuların babalarının eğitim seviyelerine göre lisanslı futbolcu olmaları açısından umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?” alt problemine karşı ifade sayısına bölünen puanlara baba eğitim seviyesi değişkeni için varyans analizi (One Way Anova)) uygulanmıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyi ’ne Göre Umutsuzluk Sonuçları

Babanızın Eğitim Düzeyi	N	Ort	Standart Sapma	F	P
ilkokul mezunu	34	4,324	2,421126563	0,62	0,60
ortaöğretim mezunu	62	3,839	3,290291473		
önlisans mezunu	48	4,396	3,565434433		
üniversite mezunu	29	4,828	4,140988197		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyine Göre umutsuzluk Düzeyleri Tablo 5’de gösterilmiştir. Katılımcıların ilkokul mezunu $4,32 \pm 2,42$, ortaöğretim mezunu $3,83 \pm 3,29$, önlisans mezunu $4,39 \pm 3,56$, üniversite mezunu $4,82 \pm 4,14$ olduğu görülmüş olup istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç görülmemiştir ($p > 0,05$).

Kardeş Sayılarına Göre Umutsuzluk Düzeyleri

Tablo 6. Katılımcıların Kardeş Sayısı'na Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları

Kardeş Sayınız	N	Ort	Standart Sapma	F	P
1	19	4,895	3,381234765	0,86	0,55
2	38	4,395	3,894136088		
3	44	3,727	2,896378142		
4	45	4,556	3,388185057		
5	15	3,4	3,042555317		
6	7	3,143	3,532165126		
7	2	6,5	4,949747468		
8	2	7,5	3,535533906		
9	1	6	0		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Katılımcıların Kardeş Sayısına Göre umutsuzluk Düzeyleri Tablo 6'da gösterilmiştir. Katılımcılardan kardeş sayısı 1 olan $4,89 \pm 23,38$, kardeş sayısı 2 olan $4,39 \pm 3,89$, kardeş sayısı 3 olan $3,72 \pm 2,89$, kardeş sayısı 4 olan $4,55 \pm 3,38$, kardeş sayısı 5 olan $3,4 \pm 3,04$, kardeş sayısı 6 olan $3,14 \pm 3,53$, kardeş sayısı 7 olan $6,5 \pm 4,94$, kardeş sayısı 8 olan $7,5 \pm 3,53$, kardeş sayısı 9 olan 6 ± 0 olduğu görülmüş olup istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç görülmemiştir ($p > 0,05$).

Ailede Sporla Uğraşma Durumuna Göre Umutsuzluk Düzeyleri

Alt problemlerden "Ailede Sizden Başka Sporla Uğraşan Var mı" sorusunu cevaplamak amacıyla Beck Umutsuzluk Ölçeğinden edinilen puanlar ifade sayısına bölünerek bulunan ifadeye başka sporla uğraşan değişkenine göre t testi uygulanmıştır.

Tablo 7. Katılımcıların Ailede Sizden Başka Sporla Uğraşan Var mı Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları

Ailede Sizden Başka Sporla Uğraşan Var mı?	N	Ort	Standart Sapma	F	P
evet	66	4,47	3,738447629	1,2	0,5
hayır	106	4,142	3,139422693		

Katılımcıların Ailede Sizden Başka Sporla Uğraşan Var mı Sorusuna göre umutsuzluk düzeyleri Tablo 7’de gösterilmiştir. Katılımcıların evet cevabına göre $4,47 \pm 3,73$, hayır cevabına göre $4,14 \pm 3,13$ olduğu görülmüş olup istatistiki anlamda bir farklılık görülmemiştir ($p > 0,05$).

Problem Paylaşma Durumuna Göre Umutsuzluk Düzeyleri

“Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuların problem paylaşma durumuna göre lisanslı futbolcu olmaları açısından umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?” alt problemine karşı varyans analizi (One Way Anova)) uygulanmıştır.

Tablo 8. Katılımcıların Probleminizi Kiminle Paylaşırsınız Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları

Probleminizi Kiminle Paylaşırsınız	N	Ort	Standart Sapma	F	P
antrenörümle	9	3,111	2,420973174	0,43	0,78
arkadaşlarımla	44	4,114	2,982241307		
ailemle	85	4,271	3,197425435		
öğretmenimle	6	4,333	2,804757862		
kimseyle paylaşmam	29	4,759	4,649540472		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Katılımcıların "Probleminizi Kiminle Paylaşırsınız "sorusuna göre umutsuzluk düzeyleri Tablo 8’de gösterilmiştir. Katılımcıların antrenör cevabına göre $3,11 \pm 2,42$, arkadaş cevabına göre $4,11 \pm 2,98$, aile cevabına göre $4,27 \pm 3,19$, öğretmen cevabına göre $4,33 \pm 2,80$, kimseyle paylaşmam cevabına göre ise $4,75 \pm 4,64$ olduğu görülmüş olup istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç görülmemiştir ($p > 0,05$).

Örnek Alınan Futbolcu Olmasına Göre Umutsuzluk Düzeyleri

“Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuların örnek alınan futbolcu olma durumuna göre lisanslı futbolcu olmaları açısından umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?” alt problemine karşı ifade sayısına bölünerek bulunan değere t testi uygulanmıştır.

Tablo 9. Katılımcıların Örnek Aldığınız Futbolcu Var mı Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları

Örnek Aldığınız Futbolcu Var mı	N	Ort	Standart Sapma	F	P
evet	159	4,151	3,322704174	0,25	0,17
hayır	14	5,429	3,797049172		

Katılımcıların Örnek Aldığınız Futbolcu Var mı sorusuna göre umutsuzluk düzeyleri Tablo 9'da gösterilmiştir. Katılımcıların evet cevabına göre $4,15 \pm 3,32$, hayır cevabına göre $5,42 \pm 3,79$ olduğu görülmüş olup istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç görülmemiştir ($p > 0,05$).

Örnek Alınan Futbolcuyu Seçme Nedenine Göre Umutsuzluk Düzeyleri

Tablo 10. Katılımcıların Örnek Aldığınız Futbolcuyu Seçme Nedeniniz Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları

Örnek Aldığınız Futbolcuyu Seçme Nedeniniz	N	Ort	Standart Sapma	F	P
futbolu iyi oynaması	76	3,987	3,013274724	1,17	0,32
ünlü futbolcu olması	35	4,171	3,356168283		
tarafтары olduğum takımda oynaması	9	3,778	2,862594006		
iyi bir kişiliğe sahip olması	22	3,864	3,943595828		
herhangi bir nedeni yok	31	5,419	3,845119795		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Katılımcıların Örnek Aldığınız Futbolcuyu Seçme Nedeniniz Sorusuna Göre umutsuzluk düzeyleri Tablo 10' da gösterilmiştir. Buna göre futbolun iyi oynaması cevabına göre $3,98 \pm 3,01$, ünlü futbolcu olması cevabına göre $4,17 \pm 3,35$, tarafтары olduğum takımda oynaması sonucuna göre $3,77 \pm 2,86$, iyi bir kişiliğe sahip olması cevabına göre $3,86 \pm 3,94$, herhangi bir nedeni yok cevabına göre $5,41 \pm 3,84$ olduğu görülmüş olup aralarında anlamlı bir fark görülmemiştir. ($p > 0,05$).

Antrenörden İlgi ve Alaka Görme Durumuna Göre Umutsuzluk Düzeyleri

“Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuların antrenörden ilgi ve alaka görme durumuna göre lisanslı futbolcu olmaları açısından umutsuzluk düzeyleri

arasında farklılık var mıdır?” alt problemine karşı ifade sayısına bölünen puanlara göre varyans analizi (One Way Anova)) uygulanmıştır.

Tablo 11. Katılımcıların Antrenörden Gereken İlgi ve Alakayı Görüyor musunuz Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları

Antrenörden Gereken İlgi ve Alakayı Görüyor musunuz	N	Ort	Standart Sapma	F	P
evet	154	4,169	3,227344757	0,68	0,50
hayır	2	6,50	9,192388155		
kısmen	17	4,765	4,023826098		
Toplam	173	4,254	3,369501765		

Katılımcıların Antrenörden Gereken İlgi ve Alakayı Görüyor musunuz sorusuna göre umutsuzluk düzeyleri Tablo 11’de gösterilmiştir. Katılımcıların evet cevabına göre $4,16 \pm 3,22$, hayır cevabına göre $6,50 \pm 9,19$, kısmen cevabına göre $4,76 \pm 4,02$ olduğu görülmüş olup istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç görülmemiştir ($p > 0,05$).

Gelecekte Önemli Olan Duruma Göre Umutsuzluk Düzeyleri

Tablo 12. Katılımcıların Sizce Gelecekte Önemli Şey Nedir Sorusuna Göre Umutsuzluk Düzeyi Sonuçları

Sizce Gelecekte Önemli Şey Nedir	N	Ort	Standart Sapma	F	P
profesyonel bir futbolcu olabilmek	67	4,5522	3,52172	0,57	0,63
sağlıklı olmak	58	3,8621	2,98798		
iyi bir eğitim/öğretim almış olmak	32	4,5313	3,86869		
mesleki beceri sahibi olmak	16	3,8750	3,07409		
Total	173	4,2543	3,36950		

Katılımcıların Sizce Gelecekte Önemli Şey Nedir Sorusuna Göre umutsuzluk düzeyleri Tablo 12' de gösterilmiştir. Buna göre profesyonel futbolcu olabilmek cevabına göre $4,55 \pm 3,52$, sağlıklı olmak cevabına göre $3,86 \pm 2,98$, iyi bir eğitim görmek sonucuna göre $4,53 \pm 3,86$, mesleki beceri sahibi olmak cevabına göre $3,87 \pm 3,07$ olduğu görülmüş olup aralarında anlamlı bir fark görülmemiştir. ($p > 0,05$).

Antrenör ve Eğitim Anketinin Değerlendirilmesi

Sporcuların antrenör ve antrenmanla alakalı memnun olma durumlarının belirlenmesi için sunulan seçeneklere katılım sağlama düzeyleri sorulmuştur. Sporculardan alınan cevaplar bu başlık dahilinde ele alınacaktır.

Tablo 13. Antrenmanlar Dönem Başındaki Beklentimi Karşılıamaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	5	2,9	2,9	2,9
Katılmıyorum	5	2,9	2,9	5,8
kararsızım	21	12,1	12,1	17,9
katılıyorum	80	46,2	46,2	64,2
Kesinlikle katılıyorum	62	35,8	35,8	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 13 incelendiğinde sporcuların 5'i (yüzde 2,9) kesinlikle katılmıyorum, 5'i (yüzde 2,9) katılmıyorum, 21'i (yüzde 12,1) kararsızım, 80'i (yüzde 46,2) katılıyorum, 62'si (yüzde 35,8) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğunluğu (yüzde 82'si) antrenmanların sezon başındaki isteklerini karşıladığını belirtmiştir.

Tablo 14. Antrenmanlar Sportif Anlamda Kaliteli Geçmektedir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	1	,6	,6	,6
Katılmıyorum	4	2,3	2,3	2,9
kararsızım	19	11,0	11,0	13,9
katılıyorum	78	45,1	45,1	59,0
Kesinlikle katılıyorum	71	41,0	41,0	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 14 incelendiğinde sporcuların 1'i (yüzde 0,6) kesinlikle katılmıyorum, 4'ü (yüzde 2,3) katılmıyorum, 19'u (yüzde 11) kararsızım, 78'i (yüzde 45,1) katılıyorum, 71'i (yüzde 41) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 86,1'i) antrenmanların spor kalitesinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 15. Antrenmanların içeriğinin Çeşitliliği Yeterlidir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	6	3,5	3,5	3,5
Katılmıyorum	2	1,2	1,2	4,6
kararsızım	22	12,7	12,7	17,3
katılıyorum	81	46,8	46,8	64,2
Kesinlikle katılıyorum	62	35,8	35,8	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 15 incelendiğinde sporcuların 6'sı (yüzde 3,5) kesinlikle katılmıyorum, 2'si (yüzde 1,2) katılmıyorum, 22'si (yüzde 12,7) kararsızım, 81'i (yüzde 46,8) katılıyorum, 62'si (yüzde 35,8) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 82,6'sı) antrenman içeriği çeşitliliğinin istenilen düzeyde olduğunu belirtmiştir.

Tablo 16. Antrenörün Konu Bilgisi Yeterlidir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	1	,6	,6	,6
Katılmıyorum	4	2,3	2,3	2,9
kararsızım	22	12,7	12,7	15,6
katılıyorum	65	37,6	37,6	53,2
Kesinlikle katılıyorum	81	46,8	46,8	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 16 incelendiğinde sporcuların 1'i (yüzde 0,6) kesinlikle katılmıyorum, 4'ü (yüzde 2,3) katılmıyorum, 22'si (yüzde 12,7) kararsızım, 65'i (yüzde 37,6) katılıyorum, 81'i (yüzde 46,8) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 84,4'ü) antrenör bilgi birikimini uygun bulmaktadır.

Tablo 17. Antrenörün Derse Hâkimiyeti Yeterlidir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,2	1,2	1,2
Katılmıyorum	6	3,5	3,5	4,6
kararsızım	14	8,1	8,1	12,7
katılıyorum	66	38,2	38,2	50,9
Kesinlikle katılıyorum	85	49,1	49,1	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 17 incelendiğinde sporcuların 2'si (yüzde 1,2) kesinlikle katılmıyorum, 6'sı (yüzde 3,5) katılmıyorum, 14'ü (yüzde 8,1) kararsızım, 66'sı (yüzde 38,2) katılıyorum, 85'i (yüzde 49,1) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 87,3'ü) antrenörün derse hakim olma düzeyini uygun görmektedir.

Tablo 18. Antrenörün İletişim Becerileri Yeterlidir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,2	1,2	1,2
Katılmıyorum	4	2,3	2,3	3,5
kararsızım	14	8,1	8,1	11,6
katılıyorum	64	37,0	37,0	48,6
Kesinlikle katılıyorum	89	51,4	51,4	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 18 incelendiğinde sporcuların 2'si (yüzde 1,2) kesinlikle katılmıyorum, 4'ü (yüzde 2,3) katılmıyorum, 14'ü (yüzde 8,1) kararsızım, 64'ü (yüzde 37) katılıyorum, 89'u (yüzde 51,4) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 88,4'ü) antrenörün iletişim tarzını uygun bulmaktadır.

Tablo 19. Antrenör Oyuncuların Gelişim Göstermesi İçin Çaba Sarf Eder

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Valid	Kesinlikle Katılmıyorum	1	,6	,6	,6
	Katılmıyorum	1	,6	,6	1,2
	kararsızım	12	6,9	6,9	8,1
	katılıyorum	64	37,0	37,0	45,1
	Kesinlikle katılıyorum	95	54,9	54,9	100,0
	Total	173	100,0	100,0	

Tablo 19 incelendiğinde sporcuların 1'i (yüzde 0,6) kesinlikle katılmıyorum, 1'i (yüzde 0,6) katılmıyorum, 12'si (yüzde 6,9) kararsızım, 64'ü (yüzde 37) katılıyorum, 95'i (yüzde 54,9) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 91,9'u) antrenörün gelişimlerine katkı sağladığını düşünmektedir.

Tablo 20. Antrenörün Güler Yüzlü ve Pozitifliği

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Valid	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,2	1,2	1,2
	Katılmıyorum	3	1,7	1,7	2,9
	kararsızım	15	8,7	8,7	11,6
	katılıyorum	70	40,5	40,5	52,0
	Kesinlikle katılıyorum	83	48,0	48,0	100,0
	Total	173	100,0	100,0	

Tablo 20 incelendiğinde sporcuların 2'si (yüzde 1,2) kesinlikle katılmıyorum, 3'ü (yüzde 1,7) katılmıyorum, 15'i (yüzde 8,7) kararsızım, 70'i (yüzde 40,5) katılıyorum, 83'ü (yüzde 48) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 88,5'i) antrenörün samimi ve olumlu davrandığını düşünmektedir.

Antrenman Tesisleri ile ilgili Anketlerin Değerlendirmesi

Tablo 21. Antrenman Tesisi/Sahanın Temizliği

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
	Kesinlikle Katılmıyorum	17	9,8	9,8	9,8
	Katılmıyorum	5	2,9	2,9	12,7
	kararsızım	31	17,9	17,9	30,6
	katılıyorum	61	35,3	35,3	65,9
	Kesinlikle katılıyorum	59	34,1	34,1	100,0
	Total	173	100,0	100,0	

Tablo 21 incelendiğinde sporcuların 17'si (yüzde 9,8) kesinlikle katılmıyorum, 5'i (yüzde 2,9) katılmıyorum, 31'i (yüzde 17,9) kararsızım, 61'i (yüzde 35,3)

katılıyorum, 59'u (yüzde 34,1) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 69,4'ü) antrenman yapılan sahanın genellikle hijyenik olduğunu düşünmektedir.

Tablo 22. Antrenmanın Yapıldığı Tesisin Aydınlatılmasının Yeterliliği

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	7	4,0	4,0	4,0
Katılmıyorum	11	6,4	6,4	10,4
kararsızım	21	12,1	12,1	22,5
katılıyorum	62	35,8	35,8	58,4
Kesinlikle katılıyorum	72	41,6	41,6	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 22 incelendiğinde sporcuların 7'si (yüzde 4) kesinlikle katılmıyorum, 11'i (yüzde 6,4) katılmıyorum, 21'i (yüzde 12,1) kararsızım, 62'si (yüzde 35,8) katılıyorum, 72'si (yüzde 41,6) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 77,4) antrenman sahasının aydınlatma donanımını uygun görmektedir.

Tablo 23. Antrenman Faaliyetlerinin Yapıldığı Gün ve Saat Sayısının Uygunluğu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	7	4,0	4,0	4,0
Katılmıyorum	5	2,9	2,9	6,9
kararsızım	27	15,6	15,6	22,5
katılıyorum	63	36,4	36,4	59,0
Kesinlikle katılıyorum	71	41,0	41,0	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 23 incelendiğinde sporcuların 7'si (yüzde 4) kesinlikle katılmıyorum, 5'i (yüzde 2,9) katılmıyorum, 27'si (yüzde 15,6) kararsızım, 63'ü (yüzde 36,4) katılıyorum, 71'i (yüzde 41) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 77,4'ü) antrenmanların tarih ile süre miktarını yeterli görmektedir.

Tablo 24. Kullanılan Tesisteki Ekipmanın Antrenman Yapılabilmesi İçin Yeterliliği

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,3	2,3	2,3
Katılmıyorum	5	2,9	2,9	5,2
kararsızım	32	18,5	18,5	23,7
katılıyorum	63	36,4	36,4	60,1
Kesinlikle katılıyorum	69	39,9	39,9	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 24 incelendiğinde sporcuların 4'ü (yüzde 2,3) kesinlikle katılmıyorum, 5'i (yüzde 2,9) katılmıyorum, 32'si (yüzde 18,5) kararsızım, 63'ü (yüzde 36,4) katılıyorum, 69'u (yüzde 39,9) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 76,3'ü) tesislerdeki donanımın uygun olduğunu düşünmektedir.

Tablo 25. Kullanılan Tesisin Antrenman Yapılmasına Uygunluğu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,3	2,3	2,3
Katılmıyorum	6	3,5	3,5	5,8
kararsızım	16	9,2	9,2	15,0
katılıyorum	70	40,5	40,5	55,5
Kesinlikle katılıyorum	77	44,5	44,5	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 25 incelendiğinde sporcuların 4'ü (yüzde 2,3) kesinlikle katılmıyorum, 6'sı (yüzde 3,5) katılmıyorum, 16'sı (yüzde 9,2) kararsızım, 70'i (yüzde 40,5) katılıyorum, 77'si (yüzde 44,5) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 85'i) sahanın antrenman için müsait olduğunu düşünmektedir.

Tablo 26. Antrenman Yapılabilmesi İçin Tesiste Ayrılan Sürenin Yeterliliği

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,2	1,2	1,2
Katılmıyorum	9	5,2	5,2	6,4
kararsızım	19	11,0	11,0	17,3
katılıyorum	73	42,2	42,2	59,5
Kesinlikle katılıyorum	70	40,5	40,5	100,0
Total	173	100,0	100,0	

Tablo 26 incelendiğinde sporcuların 2'si (yüzde 1,2) kesinlikle katılmıyorum, 9'u (yüzde 5,2) katılmıyorum, 19'u (yüzde 11) kararsızım, 73'ü (yüzde 42,2) katılıyorum, 70'i (yüzde 40,5) kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sporcuların çoğu (yüzde 82,7'si) sahada antrenman yapmak için oluşturulan zaman aralıklarını uygun görmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan yaşları 14 olan sporcuların lisanslı futbolcu olmalarıyla ilgili umutsuzluk düzeylerinin saptanmasına ilişkin uygulanan çalışma rastgele seçilmiş 180 kişilik bir örneklem grubu ile gerçekleştirilmiştir. İncelenen anketler arasında eksik ya da yanlış işaretlenen anket sayısı 7 adet olup bu anketler değerlendirme dışı tutularak toplam 173 anket incelemeye alınmıştır.

Veri setine parametrik testlerin uygulanabilmesinin ön koşulu olarak, verilerin normal dağılıma uygun olması gerekmektedir. Bu koşulun sağlanması adına öncelikle ölçekte yer alan ifadelerin aritmetik ortalamaları alınmış ve sonrasında en sık kullanılan normallik testlerinden Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır.

Test sonucuna bakıldığında Kolmogorov-Smirnov testine göre verilerin normal dağılıma uyduğu gözlemlenmiştir ($P > ,05$).

Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan 14 yaşındaki sporcuların umutsuzluk düzeyleri incelendiğinde; katılım sağlayan 173 sporcunun umutsuzluk seviyesi 4,48 olarak saptanmıştır. Bu sonuca göre veriler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. ($p=0,60 > 0,05$)

Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitilen sporcuları futbol eğitim sürelerine göre ele aldığımızda 0-2 yıl cevabı veren bireylerin sayısı 108, umutsuzluk düzeyleri 4,33; 3-4 yıl deneyimli bireylerin sayısı 45, umutsuzluk düzeyleri 3,68; 5 yıl+ deneyimli bireylerin sayısı 20, umutsuzluk düzeyleri 5,1 olarak gözlemlenmiştir.

Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan sporcuları futbol eğitim sürelerine göre ele aldığımızda lisanslı futbolcu olmaları hususunda umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır? alt problemi için, ifade sayısına bölünen puanlara futbol eğitim yılı değişkenine göre varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Futbol eğitimi süresi değişkenine göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Futbol eğitimi süresine göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiki anlamda bir farklılık görülmemektedir ($P=0,27>,05$).

Mohammed(2018) yaptığı bir çalışmada katılımcıların spor yaşlarına (yıl) göre incelendiğinde istatistiksel olarak karşılaştırılması sonucunda, anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Bayoğlu ve Karagün (2017), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda okuyan öğrencilerin spor yapma yılı ile umutsuzluk puanlarını değerlendirdikleri çalışmada spora aktif bir şekilde devam etmeyen bireylerin umutsuzluk puanının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Bulduğumuz sonuç ile bu çalışma farklılık göstermektedir.

Katılımcıların aile durumuna göre anne sağ - baba sağ kişi sayısı 161, umutsuzluk düzeyi 4,09; baba sağ - anne ölü kişi sayısı 6, umutsuzluk düzeyi 3,83; anne ölü-baba ölü kişi sayısı 1 olup umutsuzluk düzeyi 0 ve anne sağ - baba ölü kişi sayısı 5, umutsuzluk düzeyi 10,8 olarak görülmüştür. Anne sağ-Baba sağ, Baba sağ-Anne ölü, Anne ölü-Baba ölü, Anne sağ-Baba ölü durumlarına göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır.Katılımcıların babası ölü olanların umutsuzluk düzeyi babası sağ olanların umutsuzluk düzeyinden daha yüksek olduğu görülmüştür. ($p=0,0<0,05$)

Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim gören sporcuların anne-babalarının eğitim düzeyi incelendiğinde annesi ilkokul mezunu olan 67 kişi, umutsuzluk düzeyi 3,97; ortaöğretim mezunu 56 kişi, umutsuzluk düzeyi 4,5; önlisans mezunu 26 kişi, umutsuzluk düzeyi 4,5; üniversite mezunu 24 kişi, umutsuzluk düzeyi 4,20 olarak saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda annenin eğitim düzeyi ile çocuğun umutsuzluk düzeyi arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. ($p=0,82>0,05$)

Katılımcıların babalarının eğitim durumlarına bakıldığında ilkokul mezunu olan 34 kişi, umutsuzluk düzeyi 4,32; ortaöğretim mezunu 62 kişi, umutsuzluk düzeyi 3,83; önlisans mezunu 48 kişi, umutsuzluk düzeyi 4,39; üniversite mezunu 29 kişi,

umutsuzluk düzeyi 4,82 olarak saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda babanın eğitim düzeyi ile çocuğun umutsuzluk düzeyi arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. ($p=0,60>0,05$)

Gacar ve Coşkuner (2010) yaptıkları çalışmada güreşçilerin babalarının eğitim durumlarına bakıldığında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğunu, babası okuryazar olmayanların kaygı puanlarının, babası ilköğretim mezunu olan güreşçilere göre daha düşük olduğu kanısına varmışlardır. Bu sonuç çalışmamızda bulduğumuz sonuçla farklılık göstermektedir.

Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim gören sporcuları kardeş sayılarına bakıldığında kardeş sayısı 1 olan 19 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,89; kardeş sayısı 2 olan 38 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,39; kardeş sayısı 3 olan 44 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,55; kardeş sayısı 5 olan 15 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,4; kardeş sayısı 6 olan 7 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,14; kardeş sayısı 7 olan 2 kişinin umutsuzluk düzeyi 6,5; kardeş sayısı 8 olan 2 kişinin umutsuzluk düzeyi 7,5 ve kardeş sayısı 9 olan 1 kişinin umutsuzluk düzeyi 6 olarak saptanmıştır.

Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim gören sporcuların kardeş sayılarına göre lisanslı futbolcu olmaları hususunda umutsuzluk düzeyleri arasında farklılık var mıdır?" alt problemi için ifade sayısına bölünen puanlara kardeş sayısı değişkenine göre varyans analizi uygulanmıştır.(One Way Anova)

Kardeş sayısına göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir. ($P =0,55>0,05$)

Özgür (2018) yapmış olduğu çalışmada kardeş sayısı 0 olan kişiler ile 2 kardeşi bulunan kişileri kıyaslandığında aralarında anlamlı bir fark olduğunu saptamıştır. Bu sonuç bizim çalışmamızla farklılık göstermektedir.

Katılımcıların, "Ailenizde sizden başka sporla uğraşan var mı?" sorusuna verdikleri cevapları incelendiğinde evet yanıtını veren 66 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,47; hayır yanıtını veren 107 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,14 olarak saptanmıştır. "Ailenizde

sizden başka spor yapan var mı?" sorusuna göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. ($P=0,5>0,05$)

Haşıl Korkmaz ve ark.(2019)'na göre sporcuların ailelerinde annelerin herhangi bir spor dalı ile uğraşması çocuklarını da olumlu yönde etkileyebilir kanısına varılmıştır. Bulduğumuz sonuç ile bu çalışma farklılık göstermektedir.

Problemlerinizi daha çok kiminle paylaşırsınız sorusuna verdikleri cevapları incelendiğinde antrenör cevabını veren 9 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,11; arkadaş cevabını veren 44 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,11; aile cevabını veren 85 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,27; öğretmen cevabını veren 6 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,33 ve kimseyle paylaşmam diyen 29 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,75 olarak saptanmıştır.

Problem paylaşma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir. ($P=0,78>0,05$)

Özgür (2018)'ün yapmış olduğu çalışmada sporcuların problem paylaşma durumuna göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum bulduğumuz sonucu destekler niteliktedir.

Antrenörlerden gerekli ilgiyi görebiliyor musunuz? alt problemine verilen yanıtlara bakıldığında antrenör ilgisine göre evet yanıtını veren 154 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,16; hayır yanıtını veren 2 kişinin umutsuzluk düzeyi 6,50 ve kısmen yanıtını veren 17 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,76 olarak saptanmıştır. Yanıtlar doğrultusunda antrenör ilgisine göre umutsuzluk düzeyleri arasında istatistiki anlamda bir farklılık gözlenmemiştir ($P=0,50>0,05$).

Katılımcıların örnek alınan futbolcuyu seçme nedenine göre futbolu iyi oynaması cevabını veren 76 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,98; ünlü futbolcu olması cevabını veren 35 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,17; taraftarı olduğum takımda oynaması cevabını veren 9 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,77; iyi bir kişiliğe sahip olması

cevabını veren 22 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,86; herhangi bir nedeni yok diyen 31 kişinin umutsuzluk düzeyi 5,41 olarak saptanmıştır. Bulunan sonuçlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir. ($p=0,32>0,05$)

Katılımcıların neye önem verirsiniz? sorusuna göre alanında uzman bir futbolcu olmak diyen 67 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,55; sağlıklı olmak diyen 58 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,86; iyi bir eğitim-öğretim almış olmak diyen 32 kişinin umutsuzluk düzeyi 4,53; mesleki beceriye sahip olmak diyen 16 kişinin umutsuzluk düzeyi 3,87 olarak saptanmıştır. Bu veriler doğrultusunda değişkenler arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir. ($p=0,63>0,05$)

Antrenmanların sezon başındaki isteklerini karşılayıp karşılamadığına dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 82'si antrenman faaliyetlerinin sezon başındaki isteklerini karşıladığını belirtmiştir. Antrenmanların spor kalitesinin yeterliliğine dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 86,1'i antrenman faaliyetlerinin yeteri kadar kaliteli olduğunu belirtilmişlerdir. Antrenman içeriği çeşitliliğinin uygun seviyede olmasına dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 82,6'sı antrenman faaliyetlerinin yeteri kadar çeşitli olduğunu belirtmişlerdir.

Antrenörün bilgi birikiminin ne kadar yeterli olduğuna dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 84,4'ü antrenör bilgi birikiminin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Antrenörlerin faaliyetlere ne kadar hakim olduğuna dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 87,3'ü antrenörlerin derslere hâkim olduklarını belirtmişlerdir. Antrenörün iletişim özelliklerinin ne kadar yeterli bulunduğuna dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 88,4'ü antrenörün iletişim özelliklerini uygun bulmaktadır. Antrenörün sporcuların gelişimi için ne kadar uğraştığına dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 91,9'u antrenörlerin yeteri kadar çaba sarf ettiğini belirtmişlerdir. Antrenörün samimi ve olumlu olmasına dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 88,5'i antrenörü yeteri kadar samimi bulmaktadır.

Antrenman sahasının ne kadar temiz olduğuna dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 69,4 ü antrenman sahasını hijyenik bulmaktadır. Antrenman

yapılan sahanın ışıklandırılmasına dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 77,4'ü antrenman yapılan sahanın yeterince ışıklandırıldığını belirtmiştir. Antrenmanların tarih ve süre sayısının uygunluğuna dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 77,4'ü tarih ve süre ayarlamalarını yeterli bulmaktadır. Tesislerdeki donanımın ne kadar yeterli olduğuna dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 76,3 ü tesis donanımını yeterli bulmaktadır.

Sahanın antrenman yapılmasına müsait olma durumuna göre verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 85'i sahanın antrenman için müsait olduğunu belirtmiştir. Sahadaki antrenman faaliyetleri için belirlenen zamanın ne kadar yeterli olduğuna dair verilen yanıtlara bakıldığında sporcuların yüzde 82,7'si süreyi antrenman faaliyetleri için yeterli bulmaktadır.

Çalışmanın problem cümlesi olan Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan gençlerin lisanslı futbolcu olabilmeleri hususunda umutsuzluk düzeyleri incelendiğinde minimum düzeyde umutsuzlukları olduğu kanısına varılmıştır.

Bu sonuçlardan yola çıkılarak "Kars Fenerbahçe Futbol okulunda eğitim alan 14 yaşındaki genç sporcuların lisanslı futbolcu olabilmeleriyle ilgili umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi" adlı çalışmanın literatüre katkı sağlayabileceği düşüncesindeyim.

ÖNERİLER

Çağımızın hastalığı olan hareketsiz yaşam ve obezite insanlar üzerinde hem fiziksel hem de psikolojik yönden olumsuz etki yaratmaktadır. Bunun aşılmasında fiziksel aktiviteye katılımın özendirilmesinin, toplum sağlığının korunmasında ve güçlenmesinde önemli bir yer tuttuğu açıkça bellidir.

Bunun yanı sıra son yıllarda yapılan çalışmalarla sporun sadece beden sağlığı üzerine değil aynı oranda ruh sağlığına olan faydaları da ortaya konmaktadır. Bu yönüyle fiziksel aktivite ve yaşam boyu spor anlayışı son zamanlarda hayatımıza daha fazla yerleşmeye başlamıştır.

Bu bakımdan öğrencilerin ve gençlerin fiziksel aktivite içeren etkinliklere katılımlarını arttırmak gerekir. Öğrencileri ve gençleri boş zamanlarını verimli değerlendirecekleri etkinliklere yönlendirmek gerekir. Onların her düzeyde fiziksel aktiviteye katılımları teşvik edilmelidir. Bu sayede toplumdaki genç nüfusun daha aktif bireyler olmaları sağlanarak yaşam doyumu ve umutsuzluk gibi ruhsal durumlarının da olumlu anlamda değiştirilmesine katkı sağlanabilir.

Ailelere çocuklarının her anlamda sağlıklı ve mutlu olabilmelerinin yolunun düzenli olarak yapılan fiziksel etkinliklerden geçtiği ve bu fiziksel etkinliklerin bireylerin eğitim öğretim hayatları başta olmak üzere yaşamlarının her evresinde başarılı olabilmeleri yolunda vazgeçilemez bir husus olduğuna dair bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir.

Eğitim seviyesi ve ekonomik durumu düşük olan ailelere spor branşlarının ve özellikle futbolun sadece maddi kazanç unsuru olarak görülmesinin yanlış olduğu; sağlıklı bir yaşam için sporun ve egzersizin hayatımızın her evresinde olması gerektiği futbol eğitimcileri tarafından anlatılmalıdır.

Sınırlı sayıda katılımcı üzerinde yapılan bu araştırmanın sonuçları farklı gruplar üzerinde yapılan araştırmalarla desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

- Abela JRZ, Payne AVL. A test of the integration of the hopelessness and self-esteem theories of depression in schoolchildren. *Cognit Ther Res* 2003, 27: 519-35.
- Abramson LY, Metalsky GI, Alloy LB (1989) Hopelessness depression: A theory-based subtype of depression. *Psychol Rev*, 96: 358-372. (Abramson ve ark. 1989).
- Adams, G., (1984), National Coach, Theory Manual British Amateur Athletic Board, Publised, 3 - 35. London.
- Agostini, R. (1994). *Medical and orthopedic issues of active and athetic women*. Philadelphia: Hanley & Belfus Inc.
- Akalın Ö. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mesleki Algıları ile Geleceğe Yönelik Umut Düzeylerinin Karşılaştırılması. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.
- Akandere M. (2000) Beck Umutsuzluk Ölçeğinin (BUÖ) BESYO yetenek Sınavına Katılan Öğrencilere Uygulanması Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi" 2(I), 5-12.
- Alpman, C. (1971,1972). *Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitim ve çağlar boyu gelişimi*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Babacan, D. (1993). *Futbol ve hakem*. Ankara: Tff Eğitim Yayınları.
- Bacanlı, H. (2005). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın ve Dağıtım.
- Başer, E. (1994). *Futbolda psikoloji ve başarı*. İstanbul: Yayınevi Yayıncılık.
- Bayoğlu S., Karagün E.(2017) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Okuyan Öğrencilerde Umutsuzluk İncelemesi: Kocaeli Üniversitesi Örneği Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching Mayıs 2017 Cilt: 6 Sayı: 2 Makale No: 10 ISSN: 2146-9199
- Beckenbauer, V.F. (1991). *Futbol öğretim planı*. Ö, Özmen (Çev.), İstanbul: TFF Eğitim Yayınları.
- Binbaşoğlu, C. (1990). *Gelişim psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

- Charman, R., Drotter, S. and Noel, J. (2001). *The leadership pipeline*. San Francisco: Jossey-Bass Publishing Company. Cilt 8.
- Cüceloğlu, D. (1991). *İnsan ve davranışı*. 2nci Baskı. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çelik A., Şahin M. (2013). Spor ve Çocuk Gelişimi. *International Journal of Social Science* Volume 6 Issue 1, p. 467-478, January 2013.
- Çelikel FÇ, Erkorkmaz Ü. Üniversite Öğrencilerinde Depresif Belirtiler ve Umutsuzluk Düzeyleri ile İlişkili Etmenler. *Nöropsikiyatri Arşivi* 2008, s. 122-129, Cilt 45
- Devecioğlu S., Çoban B., Karakaya YE. Türkiye'de Spor Eğitimi Sektörünün Görünümü. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Yaz 2011, 9(3), 627-654*.
- Dilbaz, N., Seber, G. (1993). Umutsuzluk Kavramı Depresyon ve intiharlarda Önemi, *Kriz Dergisi* 1(3), 134-138
- Durak A, Palabıyıkoglu R. Beck umutsuzluk ölçeğinin geçerlilik çalışması. *Kriz Dergisi* 1994, 2 (2): 311-9.
- Erdem, K. (2006). *Futbolda kenar yönetimi yönetsel beceriler-strateji-taktik*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Erdoğan, İ. (2004). Popüler kültürün ne olduğu üzerine. *Eğitim Dergisi, Özel Sayı:*
- Erkal, M. (1978). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Kutsun Yayınevi.
- Ertürk, S. *Eğitimde Program Geliştirme*. s. 79
- Esenay FI. Sağlıklı ve Kansersiz Ergenlerde Umut. Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir, 2007.
- Fidan N. (2012) Okulda Öğrenme ve Öğretme. 3. Baskı: Şubat 2012, s. 12.
- Fifa (t.y.). [Http://www.expertfootball.com/history/fifa.php](http://www.expertfootball.com/history/fifa.php). (Erişim: 2 Mayıs 2008).
- Fişek, K. (1983). *Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından spor yönetimi*. Ankara: AÜ SBF Yayınları.
- Frankl EV. *İnsanın anlam arayışı*, Budak S. (Çeviri editörleri). Orijinal baskı 1946, Ankara: Öteki Yayınevi, 2007.

- Gacar A. ve Coşkun Z. Güreşçilerin sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. e-Journal of New World Sciences Academy, Volume: 5, Number: 4, Article Number: 2B0056, 2010.
- Gençay S. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk ve yaşam doyumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 2009, s. 380-388,
- Goldblatt, D. (2008). *Ball is round: A global history of soccer*. New York: Riverhead Books.
- Göral, M. ve Yapıcı, K. (2001). *Beden eğitimi ve spor bilimine giriş*. Isparta: Tuğra Ofset.
- Gümüş, M. (2002). Profesyonel Futbol Takımlarında Puan Sıralamasına Göre Durumluk Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Güven, G. (2006). Kütahya'daki Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Oyun ve Spor Programlarının İncelenip Değerlendirilmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Haşıl Korkmaz N., Şen GN., Gökdoğan Ç., Demir F., Uçar SA. Kadın Sporcuların Spor Seçme Nedenleri. Ulusal Spor Bilimleri Dergisi, 3(1), 14-24, 2019.
- Historyfa (t.y.). <http://www.expertfootball.com/history/fa.php> (Erişim: 4 Mayıs 2008).
- Hoşgörür, V., ve Gezin, G. (2005). *Ekonomik ve sosyal kalkınmada eğiti*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 2.
- İnal, A. (1998). *Futbolda eğitim ve öğretim*. Ankara: Nobel Yayınları Dağıtım.
- Kılıçgil. E. Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 1985.
- Kızılgeçit M. Yalnızlık Umutsuzluk ve Dindarlık İlişkisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2011

- Knapp, C. and Leonhard, P. H. (1968). *Teaching physical education in secondary school*. New York: Mc Graw-Hill Book Company
- Kodan S. Üniversite Öğrencilerinde Umutsuzluk Ve Akılcı Olmayan İnanışlar Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, SBE, 2013. S.176-178.
- Konter, E. (1996). *Bir lider olarak antrenör*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Konukbay D. Engelli Çocuk Ebeveynlerinin Umutsuzluk Düzeyleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Gülhane Askeri Tıp Akademisi, 2005
- Lillard, A. S. (2015). The development of play. *Handbook of child psychology and developmental science: Cognitive processes*, 425-468. [http:// faculty.virginia. Edu /ASLillard /PDFs/ Lillard.15. Ch11.Mussen.pdf](http://faculty.virginia.edu/ASLillard/PDFs/Lillard.15.Ch11.Mussen.pdf) adresinden alınmıştır.London: Jessica Kingsley Publishers
- Mohammed HS. Kuzey Irak'ta Spor Yapan 12-16 Yaş Arası Bireylerin Spor Yapmayan Bireylere Göre Umutsuzluk Düzeylerinin Araştırılması. Van Yüzüncü Yıl Üni, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2018.
- Öz F. Ümit ve Ümitsizlik, In: Sağlık Alanında Temel Kavramlar (2. Baskı), Ankara, 2010: 189-218.
- Özbar, N. (2009). *Çocuğunuz için futbol*. İstanbul: Türkiye Futbol Federasyonu Eğitim Yayınları.
- Özgür T. Futbol Okullarında Eğitim Alan Gençlerin Lisanslı Futbolcu Olabilmeleriyle İlgili Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi.İstanbul Gelişim Üniv,Sağlık Bilimleri Enstitüsü,Yüksek Lisans Tezi,İstanbul,2018.
- Öztabağ, L., (1974, Spor Psikolojisi, Türkiye Futbol Federasyonu, Teknik Kitap Yayınları: 5.İstanbul.
- Pehlivan, H. (2005). *Oyun ve Öğrenme*. Anı Yayıncılık: Ankara.

- Piaget, J. (2007). *Play, dreams, and imitation in childhood*. New York: Norton.
https://books.google.com.tr/books?id=jk49prxjDZ6gC&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false adresinden alınmıştır.
- Polat, H. (2003). *Türk futbolunda 50 yıl*. Ankara: Afşaroğlu Matbaası. *Popüler Kültür ve Gençlik*, 5 (57): 7-19).
- Reilly, T. (1996). *Science and soccer*. 2 ed.. London: E & FN Spon.
- Savaşır, I. ve Şahin, N. H. (1997). *Bilişsel-davranışçı terapilerde değerlendirme: sık kullanılan ölçekler*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Seber G (1991) Beck umutsuzluk ölçeğinin geçerlik ve güvenirliği üzerinde bir çalışma. Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Doçentlik Tezi, Eskişehir.
- Sehmalt H.O. (1986) *Motivation Spsyehologie Urban TB*. Stuttgart.
- Senemoğlu, N, 2007. *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Kuramdan Uygulamaya. Düzenlenmiş yeni basım. Gönül Yayıncılık Ltd. Şti., Ankara.
- Şener, S. (1991). *Türkiye'de gençlik olayı*. İstanbul: Timaş Yayınları. Tabachnick,
- TFF, Teknik Adamların Eğitimi ve Sınıflandırılması Talimatı, (2016). <http://tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Teknik-Adamlarin-E%C4%9Fitimi-ve-Siniflandirilmesi-Talimati.pdf> [Erişim tarihi: Ağustos 2016].
- TFF. (1992). *Türk futbol tarihi*. 1nci Baskı. İstanbul: Gül Basım Yayın AŞ.
- Timmons, L. (2003). *A right to play? Examining childhood and a child's right to recreation*. <http://www.stfx.ca/people/svincent/socianth391/timmonsliam.html>. (Erişim tarihi: 05.09.2012)
- Tiryaki, Ş. (2000). *Spor psikolojisi*. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Türk Dil Kurumu. (1992). *Türkçe sözlük*. İstanbul: Milliyet Yayınları. 598.
- Voigt, D. (1998). *Spor sosyolojisi* (Çev. Ayşe Atalay). İstanbul: 122-123.
- Wahl, A. (2005). *Ayaktopu: futbolun öyküsü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

Weissman, A., Beck, A.T., Lester, D. and Trexler, L. (1974). The Measurement of Pessimism: The Hopelessness Scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 42(6), 861-865.

Yetim, A. A. (2000). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Topkar Matbaacılık, 128-131.

Yıldıran, Ş. (1997). Tepük Futbol mudur?: X. Yüzyıl Türk Spor Faaliyetlerinden “Tepük” Oyununun Mahiyeti Üzerine Bir Araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2(1), 54-62.

Yıldız, D. (1979). *Türk spor tarihi*. İstanbul: Eko Matbaası.

EKLER

EK: 1

Kişisel Bilgi Formu

Elinizde bulunan anket, bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. İsim yazmanıza gerek yoktur. Ankette yer alan kişisel bilgileriniz kesinlikle gizli tutulacaktır. Ankete verdiğiniz cevaplar, konu hakkında temel verileri oluşturacaktır. Cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.

1. Yaş Aralığınız 6 - 8 yaş arası () 8 - 10 yaş arası () 10 - 12 yaş arası () 12 - 14 yaş arası () 14 - 16 yaş arası ()

2. Kaç yıldır futbol eğitimi alıyorsunuz? 0 - 2 yıl () 3 - 4 yıl () 5 yıl ve üzeri ()

3. Aile durumunuz? Anne Ölü () Sağ () Baba Ölü () Sağ ()

4. Annenizin eğitim düzeyi

İlkokul Mezunu () Ortaöğretim Mezunu () Lisans Mezunu () Üniversite Mezunu ()

5. Babanızın eğitim düzeyi

İlkokul Mezunu () Ortaöğretim Mezunu () Lisans Mezunu () Üniversite Mezunu ()

6. Kardeş sayınız () Kardeşim yok ()

7. Ailenizde sizden başka sporla uğraşan var mı? Evet () Hayır ()

8. Problemlerinizi daha çok kiminle paylaşırsınız?

Antrenörümle () Arkadaşlarımla () Ailemle () Öğretmenimle () Kimseyle paylaşmam ()

9. Örnek aldığınız bir futbolcu var mı? Evet () Hayır ()

10. Örnek aldığınız futbolcuyu seçme nedeniniz?.....

11. Antrenörlerinizden gereken ilgi ve alakayı görüyor musunuz? Evet () Hayır () Kısmen ()

12. Sizce gelecekte en önemli olan şey nedir?

Profesyonel Bir Futbolcu Olabilmek () Sağlıklı Olmak () İyi Bir Eğitim/Öğretim Almış Olmak () Mesleki Beceri Sahibi Olmak ()

EK: 2**Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ)**

Aşağıda geleceğe ait düşünceleri ifade eden bazı cümleler verilmiştir. Lütfen her bir ifadeyi okuyarak, bunların size ne kadar uygun olduğuna karar veriniz. Size uygun olanlar için “Doğru”, uygun olmayanlar için ise “Yanlış” sütununu işaretleyiniz.

Sıra No	Cümleler	Doğru	Yanlış
1	Geleceğe umut ve coşku ile bakıyorum.		
2	Kendim ile ilgili şeyleri düzeltemediğime göre çabalamayı bıraksam iyi olur.		
3	İşler kötüye giderken bile her şeyin hep böyle kalmayacağını bilmek beni rahatlatıyor.		
4	Gelecek on yıl içinde hayatımın nasıl olacağını hayal bile edemiyorum.		
5	Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var.		
6	Benim için çok önemli konularda ileride başarılı olacağımı umuyorum.		
7	Geleceğimi karanlık görüyorum.		
8	Dünya nimetlerinden sıradan bir insandan daha çok yararlanacağımı umuyorum.		
9	İyi fırsatlar yakalayamıyorum. Gelecekte yakalayacağıma inanmam için de hiçbir neden yok.		
10	Geçmiş deneyimlerim beni geleceğe iyi hazırladı.		
11	Gelecek, benim için hoş şeylerden çok tatsızlıklarla dolu görünüyor.		
12	Gerçekten özlediğim şeylere kavuşabileceğimi ummuyorum.		
13	Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum.		
14	İşler bir türlü benim istediğim gibi gitmiyor.		
15	Geleceğe büyük inancım var.		
16	Arzu ettiğim şeyleri elde edemediğime göre bir şeyler istemek aptallık olur.		
17	Gelecekte gerçek doyuma ulaşmam olanaksız gibi.		
18	Gelecek bana bulanık ve belirsiz görünüyor.		
19	Kötü günlerden çok, iyi günler bekliyorum.		
20	İstediğim her şeyi elde etmek için çaba göstermenin gerçekten yararı yok, nasıl olsa onu elde edemeyeceğim.		

EK: 3**Antrenman Tesis**

Takım/topluluk üyesi olarak kullandığınız "Antrenman Tesis" ile ilgili görüşlerinizi;

(1) kesinlikle katılmıyorum - (2) katılmıyorum - (3) kararsızım - (4) katılıyorum - (5) kesinlikle katılıyorum, şeklinde 1 ile 5 arasında değerlendiriniz.

Sıra No	Cümleler	1	2	3	4	5
1	Antrenman tesisi / sahası genellikle temizdir.					
2	Antrenmanın yapıldığı tesisin / sahanın aydınlatması yeterlidir.					
3	Antrenman faaliyetlerinin yapıldığı gün ve saat sayısı uygundur.					
4	Kullandığınız tesisteki ekipmanlar antrenman yapılabilmesi için yeterlidir.					
5	Kullandığınız tesis antrenman yapılmasına uygundur.					
6	Antrenman yapılabilmesi için tesiste / sahada ayrılan süre yeterlidir.					

EK: 4**Antrenör ve Eğitim**

Antrenör ve Eğitim içeriği ile ilgili görüşlerinizi;

(1) kesinlikle katılmıyorum - (2) katılmıyorum - (3) kararsızım - (4) katılıyorum - (5) kesinlikle katılıyorum, şeklinde 1 ile 5 arasında değerlendiriniz.

Sıra No	Cümleler	1	2	3	4	5
1	Antrenmanlar dönem başındaki beklentilerimi karşılamaktadır.					
2	Antrenmanlar sportif anlamda kaliteli geçmektedir.					
3	Antrenmanların içeriğinin çeşitliliği yeterlidir.					
4	Antrenörün antrenman bilgisi yeterlidir.					
5	Antrenörün antrenmana hakimiyeti yeterlidir.					
6	Antrenörün iletişim becerisi yeterlidir.					
7	Antrenör oyuncuların gelişim göstermesi için çaba sarf eder.					
8	Antrenör güler yüzlü ve pozitifdir.					

EK: 5**Kulüp İzin Belgesi**

Konu : Anket Çalışması Hakkında

Sayı : 03/2021

İLGİLİ MAKAMA

Burak Aktaş tarafından hazırlanan "Futbol Okulunda Eğitim Alan 14 Yaşındaki Sporcuların Lisanslı Futbolcu Olabilmeleriyle İlgili Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi " adlı yüksek lisans tez çalışması kapsamında futbol okulumuzda futbol eğitimi alan sporculara yönelik 2020/2021 spor okulu sezonunda anket çalışması yapılmasında futbol okulumuzca herhangi bir sakınca yoktur.

Fenerbahçe Kars Futbol Okulu Sorumlusu

SPOR OKULU

Ordu Mah. Fatih Paşa Cad. Etiler Apt. 106/6
Kars T.C. 42937513534
Kars 0530 403 88 09 KARS